

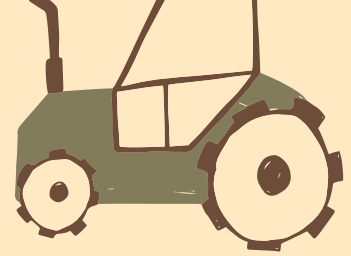
בס"ד

649

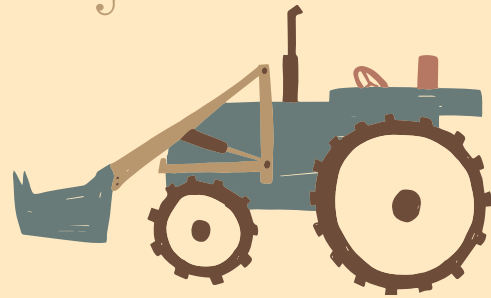
ערב שבת. כרשת ויחי
י"ג שבת השפי"ג

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

למות על קידוש השם
זה דבר גדול, אבל
יש משהו גדול יותר
התוועדות עם הרב
שבתי סלבטיצקי

לה' יתברך
יש שעשועים
גדולים
מהחידושים
הקטנים שלנו
שיחת חברים
לכבוד יום
פטירת רבי נתן
מברסלב

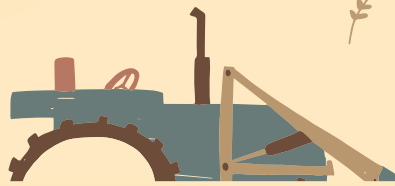
חסידי הקייבוצים

מסע מרתק אל הימים
הראשונים שבהם החלו
חסידי חב"ד להופיע
בקיבוצים כדי להכיר
לתושביהם את אור התורה

הלכה למעשה
מה הדרך
המומלצת ללמוד
הלכה? שאלת
השבוע

המלחמות הן חלק
מהשלום שלנו
צבי יחזקאלי

בטוחה נדלינית
300,000 ₪
השקעה למשך 4 שנים

חיינו
072-3951096
bemuna.co.il
invest@bemuna.co.il

משקיעים
באמונה
מקום בטוח לבני אדם

האמננה בפריקטו מיד האמניקה
כלא נפיקו הרבנו חללא סמבונתא
המשקיעה למחול של שולוש שנים
על השמירה והנכונות ונכונותה
נדלינית והבטחה של רחם
לחזורע והבטחתיים. חזרנו

אנו מלאי החיים אלמוז ולהתנסות באורח חיים בריא

חופשה עם נשמה

חמישה ימים של איכות, הרחק ממרוץ החיים המטורף, לתת לעצמך מנוחה, איזון וחידוש כוחות. סדנת בריאות לגוף ותורת החסידות לנפש.

מלון כינר המפואר

15-19.1.23 כ"ב - כ"ו בטבת תשפ"ג

בהשתתפות חלוצת הטבעונות בארץ, מדריכה לאורח בריא - דבורה בראל

שיעורי חסידות
והרבה נשמה

שיעורי תנועה
ונשימות, מנוחה,
טיול בטבע

הרצאות וסדנאות ממיטב
המורים המובילים בתחום
הבריאות והתזונה

ארוחות טבעוניות
מזינות

הכשרות בפיקוח רב קהילת חב"ד, צפת הרב מרדכי ביסטריצקי שליט"א

לפרטים והרשמה: עמי פייקובסקי 052-8967701

סלון גדול לאירוח+

נוף שמרחיב את הלב

כל מה שחשוכה לכם היישוב!

חינוך
איכותי

נוף מהפנט
בלב הטבע

בית צמוד קרקע
מרווח

יישוב תורני
קהילתי

סמוך לחריש
15 דקות מכביש 6

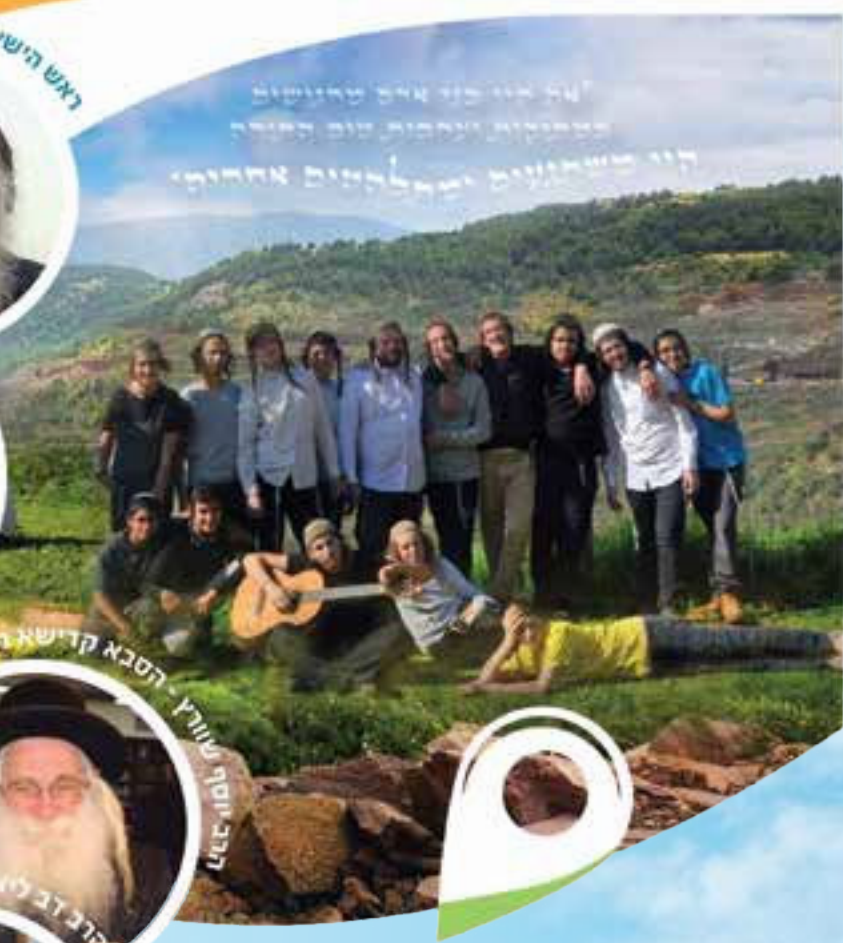
בית עם גינה ענקית
1,700,000 ₪^{החל מ-}

הריזהב

לפרטים חייגו 053.6416014
או חפשו בגוגל 'טל מנשה הרי זהב'

בראשות הרב יהושע מרדכי שמיט שליט"א
בנשיאות מו"ר הר"ג דב ליאור שליט"א
ע"ש הסבא קדשא הרב יוסף שמואל צוקר

ישיבה קטנה נחלת יוסף שבי שומרון

אם מדבר אליך **לימוד בעוצמה** עבודת ד' ברוח חסידית
והחבורה קדושה מתוך השקעה **בנין האישיות**

בואו לטעום את אוירת בית המדרש המיוחד שלנו

התמונדיזיות
ברוח חסידית

קשר
לנדולי ישראל

בקיאות
במרחבי התורה

יחס
וליווי אישי

יום היכרות השני יתקיים בע"ה ב-כ"ד טבת

לפרטים והסעות
אריאל קורן 058-6855233 | הרב יעקב משה 054-5924195 | משרד 09-8007000

בישיבת חורב מצמיחים לך כנפיים

רוצה להיות חלק מבית מדרש שהוא משפחה?
מחפש מקום שמשלב עומק ורוחב תורני, מצוינות לימודית ומדעית,
חינוך לערכים ופיתוח רגשי?

הצטרף לישיבה התיכונית חורב

המקום שמחבר את אהבת ה', אהבת התורה
והלימודים הכלליים לתורת חיים

יום פתוח לעולים לכיתות ט'
יום חמישי,
כ"ו בטבת (19.1.23)
בשעה 10:00 בישיבה

יום פתוח לעולים לכיתות ז'
יום שני
כ"ג טבת (16.1.23)
בשעה 14:00 בישיבה

ערב היכרות להורים
יום רביעי, י"ח טבת
(11.1.23)
בשעה 20:00 בישיבה

מגמת
הגנת
סייבר

פעילות
חברתית
עשירה

קשר
אישי

רמה
תורנית
גבוהה

מגוון
מגמות
רחב

רמה
לימודית
גבוהה

אפשרות
לתואר
אקדמי

רח' הרב בן ציון אשון 2, ירושלים
02 - 5600999

ההרשמה דרך אתר הישיבה:
www.horev.co.il

מדברים לחשוב שיכול להיות אדם כזה שרתידושים
ונבלים ממנו ורואו מלא תובנות אישיות, אבל לא
מריש בהן טעם. יש בתוכו קול שמאמץ בכל
החידושים ומלכיר את רשונויה.

שעשועים דרבי נתן

מה התחדש לך?

אפשר להסביר את הנקודה הזאת על ידי צורת הלימוד בקבוצות של ימימה ע"ה. הלימוד היממימי מלמד על תיקון המידות ועל דרך התקרבות נכונה בתוך יחסי אנוש. צורת הלימוד בנויה כך שכל משתתף מקבל טקסט מקורי שנאמר על ידי ימימה. אחרי כמה דקות שכל אחד קורא את הטקסט שהוא קיבל, מבקשים שכל אחד יכתוב משהו שהתחדש לו. הרעיון הוא, שלמרות שנותנים לאדם טקסט מבחון, נותנים לו הזמנה, וגם חופש, לכתוב מרחשי ליבו.

הרבה פעמים, אחרי שאנחנו קוראים פרשת שבוע או שומעים סיפור חסידי, אנחנו ממהרים לקרוא במפרשים ולשמוע איך משהו אחר פירש את העניין. רבי נחמן בא לומר לנו, שננסה רגע לרשום בעצמנו מה ההבנה האישית שלנו אומרת. מה התחדש לנו ומה נגע בנו. חידושים אישיים לא חייבים להיות משהו בומבסטי. כל אחד לפי מידתו מחדש חידושים. מספיק שיש לאדם נקודה חדשה שהוא לא הכיר, או קישור בין שני דברים שהוא לא חשב עליו קודם. גם אם מדובר בחידוש קטן אצל האדם, צריך לכבד אותו. על דברים כאלה אמר רבי נחמן שצריך לזכור "שיש להשם יתברך שעשועים גדולים מחידושים שלקהם". אדם שנותן אמון בחידושים האישיים שלו, מביא בעצם את הלב שלו. כך הוא נכנס עוד צעד פנימה כדי לבטא בצורה עמוקה את הקשר הקרוב בינו לבין ריבונו של עולם.

יש עוד עניין, חוץ מהאמון בחידושים, שרבי נחמן מרבר בו על שעשועים גדולים שיש לקב"ה. ודאי שמעתם שרבי נחמן מדריך "לעשות מהתורות תפילות". גם ההדרכה הזאת של רבי נחמן מלמדת אותנו איך להביא את עצמנו. אם למדנו משהו חדש, צריך לדאוג שהוא לא יישאר רק בשכל, בתור איסוף ידיעות. כשאדם מתחיל להתפלל ואומר: "ריבונו של עולם! אני מבקש להוריד את הרעיונות הנפלאים הללו באופן מעשי לתוך החיים שלי. אנה ה' תעזור לי!", אז הוא גם חי את התורות. המשותף לשני העניינים הללו, שבגללם הם גורמים לשעשועים, זאת הנקודה של ביטוי רחשי הלב והאישיות של האדם. בחידושים שלו, ובתפילות שהוא מתפלל במילים שלו, הוא מבטא את הכיסופים המיוחדים וההבנות המיוחדות שהוא מבין ומרגיש.

לא תתנחמד!

האמת היא, שצריך להתחזק באמונה שיש ערך ללימוד שלנו ולעבודת ה' שלנו, גם אם אין נראה שאין בהם שום חידוש ושום חיות. גם אם הלב לא שם - אסור לזנוח את הטוב שאנחנו מסוגלים להפיק. גם אם הכל מורגש כפעולות טכניות וחיצוניות צריך להמשיך ולאחוז בהן, עד שבעזרת ה' יום אחד הלב יפתח. מדהים לחשוב שיכול להיות אדם כזה שהחידושים נובעים ממנו והוא מלא תובנות אישיות, אבל לא מרגיש בהן טעם. יש בתוכו קול שמזלזל בכל החידושים ומעכיר את האווירה. הקול הזה לובש איצטלא של ענווה ואומר לו: "מי אתה מול כל הפרשנים הגדולים? מה פתאום שתנסה לחדש משלך?"

רבי נחמן מוסיף, שבמצב כזה באות על האדם מחלוקות, עד שהוא יחזור בתשובה. בהקשר הזה, 'חזרה בתשובה' משמעותה היא - להחשיב ולייקר את החידושים שלו, ומתוך כך גם לחזור לחדש.

באמת צריך להבין איך המחלוקת קשורה לסיפור. הנקודה היא, שלפעמים יהודי שחי בשלום עם סביבתו - הוא בעל מידות טובות, טוב לבריות ונעים הליכות - עלול להדחיק ולהתכחש לבשורה המיוחדת שלו. הוא מרגיש בסדר עם כולם, וממילא הנקודה המיוחדת שלו לא באה לידי ביטוי. רבי נחמן מסביר, שה' יתברך גומל חסד עם היהודי הזה, ומביא עליו מחלוקת. המחלוקת מועילה ליהודי כזה שיצא מעצמו. במקום לנסות להתנחמד, וכך בעצם להתכחש לכישרונות המיוחדים שלו, האדם צריך לגלות את האמת שנטועה בו. ה' לא נותן לו לחיות בהרמוניה עם הסביבה, כדי שיתעורר ויחזור להיות מי שהוא. המחלוקת דוחפת את האדם לחזור ולתת אמן בברכה המיוחדת שה' מעניק לו. כשיהודי נענה לחידושים שלו ומטפל בהם כראוי, ייתכן שהוא יגלה במהרה שהשלום הסביבה שב לחייו. לחיים!

שלום חברים! אמנם אנחנו כבר אחרי עשרה בטבת, אבל בכל זאת רצינו להקדיש כמה מילים לזכרו של רבי נתן, תלמידו האהוב והמסור של רבי נחמן מברסלב, שבעשרה בטבת חל יום פטירתו.

ישנו מכתב שנפוץ בין חסידי ברסלב, ובו תיאור של השבוע האחרון בחיי רבי נתן. אותו עשרה בטבת שבו הוא נפטר, חל בערב שבת קודש פרשת ויגש. התלמידים שהיו אתו בשבוע האחרון לחייו, כתבו במכתב לחברים תיאור שמתחיל מליל שבת קודש פרשת מקץ ומסתיים ביום שישי שאחריו. הם סיפרו, שבסעודת ליל שבת רבי נתן דיבר על תורה מתוך ליקוטי מוהר"ן שעוסקת באמונת חכמים. שם רבי נחמן אומר, שיש כאלה אנשים שבאה עליהם מחלוקת בגלל שאין להם אמונה בעצמם. אולי תשאלו, באיזה היבט אין לאדם אמונה בעצמו. הכוונה היא, שאדם חושב על עצמו שהוא לא טוב, והוא לא אהוב אצל הקב"ה.

מעבר לכך, רבי נחמן אומר שאדם צריך אמונה בחידושי התורה שלו: "ויש שיש עליהם מחלקת מחמת שאין להם אמונה בעצמם, ואינם מאמינים בחידושי תורה שלהם שהם מחדשים, ואינם מאמינים שיש להשם יתברך שעשועים גדולים מחידושים שלהם. ועל ידי זה שאין להם אמונה בחידושים של עצמם, על ידי זה הם מתרשלים בחידושי שלהם". ישנם צדיקים שלא שמים לב ולא מקדישים זמן לחידושי התורה שלהם. או שהם לא כותבים אותם, או שהם אפילו לא מהרהרים בהם.

שבת מ'וריה

היכרות

בישיבת 'מוריה' נבגעת הקסורת

בראשות הרב ארלה הראל

על ישיבת מוריה התקומת בשנה הבאה נבגעת הקסורת (שבין שילה לרלי), ודאי כבר שמעת

עשוי ימות כן הודעות לגבי אותה יחור העירוב, בשנת הברית אשר תעסוק בשלל נושאים. במהלך השנה יתקיימו שיטורים, לימוד משותף, התנדויות, תפילות מוזמנות וטענות מלחן מלנה עם הרבה נגינה ושמחה לב. בימי ששי נעזרן סידר באתר הקמת הישיבה.

בשנת תולד התימך לדרכה של הישיבה, להכיר את צוות הישיבה, ולהתרגם טעם מן המוסם זו היא אמורה להיבנות. במהלך השנה יתקיימו שיטורים מפי רבני הרב אילה, הרב מנחם חקונד, הרב יצחק פרינק וצאר רבני הישיבה, וכן סדנת התבוננות עם ר' דוד רייטמן.

השבת תתקיים בשבת קודש, פרשת שמות כ-כ"א בטבת ביישוב שילה

הספיקו חידושים בוש דן המכון ב"מסע המאמץ

לרשימת זכרונות נוספים 0525757841 - חשופים ורואי חסיד סניג

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי השמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

וגם

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

וגם

כסף מתנה

לקנייה מיידית על כל החנות

50% עד 50%

מקררים

SHARP Haier
 LG
 SAMSUNG Hisense
 Blomberg

החל מ-
₪999

מזגנים

Coolair ELECTER TADIRAN
 ELCO TORNADO Family

החל מ-
₪1,049

מדיחי כלים

Miele beko
 SIEMENS
 BOSCH
 Whirlpool

החל מ-
₪999

מכונות ומייבשי כביסה

BOSCH LG
 Miele
 AEG Electrolux
 SAMSUNG
 Whirlpool

החל מ-
₪777

תנורי אפיה

Miele
 Sauter
 BOSCH
 Electrolux
 AEG
 ZANUSSI

החל מ-
₪699

כיריים

Sauter
 BOSCH
 Electrolux
 TEKA

החל מ-
₪299

מכונות אספרסו

Breville
 NESPRESSO
 DaLonghi
 Gold Line

החל מ-
₪269

מיקסרים מיקצועיים

Sauter KitchenAid
 kMix
 KENWOOD
 DAVO

החל מ-
₪249

שואבי אבק

roborock dyson
 Gold Line
 dreame
 tinaco
 JIMMY

החל מ-
₪199

בלנדרים

Sauter BRAUN
 morphy richards
 Midea Gold Line
 Moulinex

החל מ-
₪79

מוצרי חימום לחורף

מפזרי חום תנורי
 חימום ורדיאטורים

החל מ-
₪45

רמקולים אלחוטיים

SONOS
 JBL

החל מ-
₪99

אוזניות TWS

Apple
 SAMSUNG
 JBL Jabra
 SENSOR

החל מ-
₪49

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
 בתוקף עד- 15.1.23 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ס.ל.ח. | פירוט המוצרים וסכום ההטבה של המוצרים המשתתפים במבצע מוצגים בסניפים ובאתר | מימוש ההטבה לקונים בחנויות ו/או באתר יתבצע בקניה חוזרת בחנויות הרשת ובאתר | אין כפל הנחות ומבצעים | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים

התבוננות

— הפרשה החסידית עם הרב עדין אבן ישראל —

תשתו משהו?

הזיקוק, אדם נעשה טהור יותר, ואחרי זה אפשר שאדם יהיה מוכן לשמוע דברים חדשים. כמו ביין, התסיסה דועכת ונרגעת, ואדם יכול להגיע לרגיעה ולשמחה מן היין.

אם הלב נשבר מעצמו - אני לא צריך לעשות שום דבר. אבל מה קורה כשיש לבן אדם לב שלא נשבר? יש זמנים שצריכים לשבור אותו בכוונה, אדם עושה תרגיל פנימי כדי לשבור את עצמו, כדי להגיע לשבירת לב כחוויה. שברון הלב הוא חלק חיוני להבראה. יש כל מיני דרכים להעיר אנשים שמגיעים לערפול חושים או התעלפות, והדרכים העתיקות שהיו בשביל להוציא אדם מהתעלפות היו להריח משהו שהקפיץ אותו או שנתנו לו סטירת לחי. הרעיון הוא לבנות זעזוע במערכת כדי שהיא תחיל לתפקד, משום שאחרת המערכת לא מתפקדת. כאשר מערכת מגיעה לרמה שאין לה תפקוד, צריך לייצר עבודה זעזוע גם בדרך חיצונית, אך לא מכוח מאורע חיצוני, אלא מכוח ביקורת פנימית שאדם מפעיל כלפי עצמו.

עמדת הפתיחה היא להיות מוכן לביקורת. יש אנשים שתמיד צודקים, ולא רק קשה להתווכח איתם, אלא אין דרך להציע להם תיקון, מפני שאין דבר שמשפיל אותם, וכל דבר מתפרש אצלם כחלק מגדולתם האישית, וכדרך זו הם מסיטים הצידה כל זעזוע. אבל מי שמוכן לדרוך על עצמו - להביא את עצמו לסוג של משבר מבוקר - עשוי להוציא מזה יין.

נכס ביין לבוש

אם קרבת אלוקים לא נוגעת לי הרבה - זה שמספרים לי שיש קרבת אלוקים, לא יוצר לי את התחושה הזו של עונג. אני צריך קודם לרצות בדבר, ואז אני יכול להתענג ממילוי התשוקה הזו. כאשר אינני רוצה, או כשאני רוצה דברים אחרים - ממילא הרגשת העונג תהיה פגומה, או שלא תהיה קיימת בכלל. כדי שאדם יגיע למעלה הזו, הוא צריך שיעבור תחילה שינויים מופלגים בתוך תהליכי הרציה בנפשו. וככל שהרצון עמוק יותר, כך העונג שיהיה ממילוי הרצון יהיה עונג שלם יותר.

כדי להגיע לרצון או לתשוקה לעונג מסוג חדש, צריך שאדם לא יהיה שבע רצון ממצבו הנוכחי, ממצב הקיום העכשווי, והיין המשכר גורם למרירות, אבל כתוצאה מתחושת החוסר גם מביא ליותר התעוררות ולתשוקה עזה יותר. המרירות שאדם מתמרמר על עצמו, על העולם, או על דברים אחרים, היא לא רגש סימפטי, אבל במהותה היא רגש אקטיבי. ככל שאני מתמרמר יותר אני בועט יותר, ורוצה בדברים חדשים שישנו את עולמי.

היין המשמח גורם שינוי לרגשות האהבה והיראה, למבנה האמוציונלי של הנפש, אבל איננו משנה את האופן בו אדם רואה וחושב על דברים. אבל המרירות של היין המשכר היא במהותה ביקורת על מצבו הנוכחי של האדם כפי שהוא, וקוראת לו לשינוי מהותי של האופן שבו הוא רואה ושומע.

קורה לאנשים מפעם לפעם שהם מגיעים או נתקלים בדבר שאפשר לקרוא לו "שמחה של מצווה". יש אנשים שבאים בכוונה לשמחת תורה להשתתף בשמחה של מצווה, וקורה גם שאדם אפילו מצטרף לריקוד של מצווה. ואז בוודאי התחושה הופכת מתחושה של איום, שכל התורה כולה אינה אלא מערכת אחת גדולה של חומרות ומגבלות - "לא ולא ולא" - לתחושה נעימה יותר של שמחה. אבל שינוי כזה הוא אמוציונלי, ולא גורם בהכרח לשינוי בהסתכלות הכוללת. אבל הביקורת העצמית על מהות האדם, על המקום שהוא עומד בו, המקום שהוא צריך לעמוד בו, יוצרת שינוי אחר, לא רק במה שאני עושה אלא גם באופן בו אני מסתכל על הדברים שאני עושה. ברגע שאני מוכן לראות את חסרונות עצמי, כל דרך ההסתכלות שלי על המציאות היא אחרת. אז אני בונה החלטות שאינן רגשיות, איפה יותר נעים ונוח להיות, אלא החלטות הרבה יותר מעמיקות, מה צריך לעשות ומה ראוי לעשות, החלטות הבאות דווקא ממרירות הנפש.

הנה שתי בחינות יין: יין המשמח והוא בחינת המר הווריין עתיק [יין לבן], להתענג על ה', המשכת קדושה העליונה על ידי שמחה של מצווה; אך צריך לעורר תחילה בנפשו יין המשכר [יין אדום], גבורות קדושות.. ויש שתי בחינות לבושיין: לבוש הגוף ולבוש הראש והפנים. והנה על ידי בחינת יין המשמח נמשך בחינת לבוש לבחינת הגוף של הנפש שהוא בחינת לבושי מדות הנפש אהבה ויראה, אבל על ידי בחינת דם ענבים נמשך לבוש לבחינת הראש והפנים של הנפש [תורה אור פרשת ויחי, ד"ה אסרי לגפן עירה, בראשית מו, ע"ב]

יין משמח

כדי להגיע לשמחה של מצווה, בדרך כלל, יש צורך בהקדמה של התבוננות. התבוננות נותנת לאדם את החוש להעריך מה בעצם הוא עושה, ושמחת המצווה נובעת מהערכה של המצווה. העניין של שמחה של מצווה זה להתענג על ה', וכדי להתענג צריך להתבונן במהות המצווה.

אם אדם מרגיש שכל מצווה היא חוויה חדשה, הוא מרגיש את ההתקשרות שבאה מכוחה של המצווה. יש סיפור במסכת ברכות על אחד החכמים שהצליח פעם אחת לסמוך גאולה לתפילה, ולא פסק צחוק מפיו כל אותו היום. הוא עשה מצווה, והוא מאושר שהוא זכה למשהו, ובכל פעם הוא נזכר "עשיתי את זה!" אז כל היום הוא מרגיש את עצמו במציאות אחרת. בשביל זה אני צריך להבין מה אני עושה, ואז אני מרגיש: הנה עשיתי דבר גדול ונפלא.

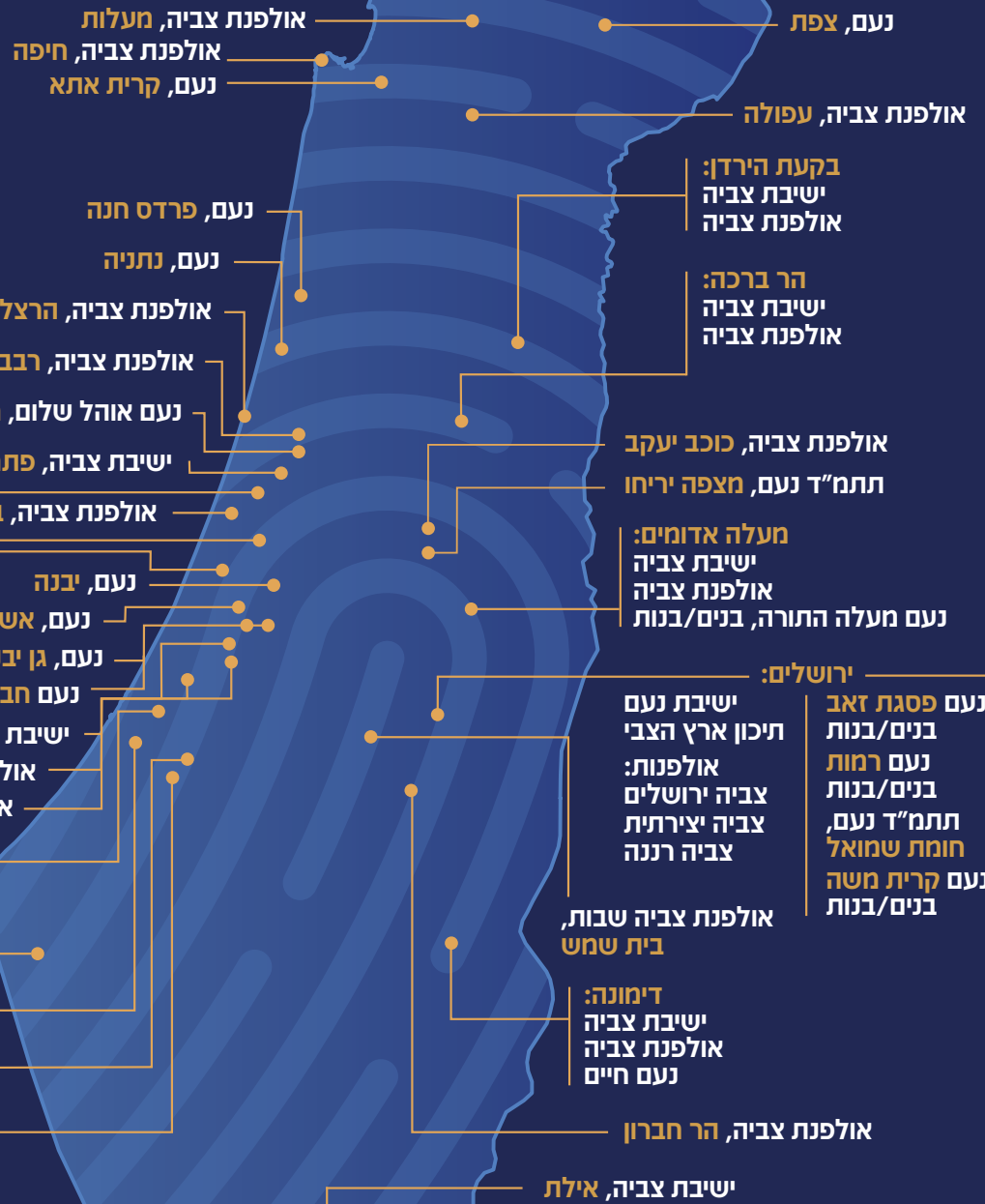
לפעמים יש מי שמזמינים אותו לאיזו פגישה עם מישהו מפורסם, והוא מחזיק את כרטיס ההזמנה בידו ויושב ומונה את השעות, את הימים, מתי יבוא ויזכה ויגיע למקום הזה והזה. יש אנשים שנוהגים לספר דברים כאלה חצי מימי חייהם, על החוויה שהייתה: הנה הוא היה במקום כזה וכזה, והוא מחזיק את הקטע מהעיתון ושומר אותו לדור דורים. אני רואה אצל כל מיני אנשים בארה"ב: יש לאדם תמונות במשרד, איך הוא לוחץ יד עם סנאטור פלוני, עם סגן נשיא פלוני, עם נשיא פלוני, והוא זוכר את זה לזכר עולם. באמת גם מצווה היא פגישה אצל הקדוש ברוך הוא. אם בן אדם, למשל, מניח תפילין, בוודאי הוא זכה ליותר מאשר לחיצת יד, ולא עם סנאטור פלוני אלא עם מלך מלכי המלכים, אז היה צריך לשים תמונה כזו כדי להראות: ביום כך וכך הגעתי למדרגה הזו והזו שאני לוחץ יד למלך, מה יכול להיות מעולה מזה?

יין משכר

כדי שאדם יוכל להגיע למצב שבו הוא יכול באמת להתענג על ה', נדרשת הכנת הנפש לא על ידי שמחה, אלא על ידי התעוררות. השמחה היא כמו שתיית יין לבן, אבל היין האדום הוא יין מעורר ומשכר, יין שמביא טלטלה. אנשים ששותים יין יכולים להגיב בדרכים שונות: יש אנשים שנעשים אלימים ומכים, יש אנשים ששותים ובוכים. יש אנשים שיש מביא אותם למלנכוליה, יש אנשים שהיין מביא להתפרצות, ויש אנשים שהיין מביא לרגיעה או לאופוריה. כאן הוא מדבר על היכולת של היין האדום, היין המשכר, לגרום לאנשים להרגיש את חסרון עצמם, ועל ידי זה להגיע להתעוררות גדולה והולכת שנובעת מהרגשת המחסור והמועקה.

אם אני רוצה שאדם יגיע להרגשה של "שמחה של מצווה", להבין שהוא קיבל עולם ומלואו, יש לכך שלבים קודמים: בשלב הראשון צריך שאדם יעמיד את עצמו לתיקון על ידי שיקבל ביקורת עצמית או ביקורת חיצונית. אחר כך צריך שהביקורת לא רק תחליק על הגב, אלא תגרום להרגשה של שבר פנימי, למרירות ולכאב. אך גם לא מספיק שהלב שבור ונשאר שבור, צריך גם שהמיץ שיצא מהענב יהיה תוסס, והלב הנשבר צריך לגרום לתהליך של תסיסה ולהגברה של רגש, ולא למלנכוליה ודיכאון. בתהליך

בני ברק:
אולפנת צביה נעם

לוד:
ישיבת צביה אולפנת צביה נעם נריה בנים נעם רז בנים נעם אורי בנות נעם המאירי בנות

רחובות:
אולפנת צביה נעם בנים/בנות תתמ"ד נעם הראי"ה

נעם, יבנה
נעם, אשדוד
נעם, גן יבנה
נעם חבל יבנה
ישיבת צביה קטיף, יד בנימין
אולפנת צביה טהר, יד בנימין
אולפנת צביה, חפץ חיים
אשקלון:
ישיבת צביה אולפנת צביה
נעם, נצרים בנים/בנות
נעם, אופקים
נעם, בני דקלים בנים/בנות
ישיבת צביה, כרמי קטיף

תורה. חבורה. שיח. מחדשים. מקדשים.

שאלת השבוע

(א): "מובטח לו שהוא בן עולם הבא" (ב) מה הדרך המומלצת והראויה ביותר לכל יהודי ללמוד (ג) הלכה?

אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא הרב יעקב רט

רב קהילת נווה זית לוד

מצד אחד, כשאנו לומדים הלכה - מטרתנו לדעת מה לעשות בפועל, במציאות שלנו. אם נלמד רק רמב"ם ושולחן ערוך - בוודאי לא נדע כיצד לנהל את המטבח ולא את השבת שלנו, כי כיצד נלמד מ'כופח' ו'כירה' מה מותר להניח על הפלטה בשבת?

מצד שני, ככל שלימודנו יתמקד רק בספרי הקיצורים הנוגעים בפרטי המקרים הלכה למעשה, כדוגמת הספר החשוב 'שמירת שבת כהלכתה', מאוד יקשה עלינו להבין את שורשי ההלכה, ומלבד החסרון בעצם הבנת ההלכה לעומקה, זהו גם פתח רחב לטעויות בדימוי מילתא למילתא באופן שגוי. במקרה שכתוב במפורש אולי נדע להתנהל, אבל בדרך כלל המציאות שונה ממה שרשום בספר, וכיצד נדע איזה פרט משמעותי לשינוי הדין ואיזה לא?

הקונפליקט הוא מובנה וברור, ומחייב אותנו לאחוז בזה וגם בזה. אנו חייבים לשאוף עד כמה שניתן לרדת לשורשי הסוגייה ההלכתית ולעסוק בביורר ההלכה ממקורה לפי מסורת הפסיקה המקובלת מדור לדור: ללמוד ולהבין לפחות את השולחן ערוך ונושאי כליו, ובראשם כמוכח המשנה ברורה שמחנך אותנו ללימוד הלכה באופן יסודי ולדרך פסיקת ההלכה, ובחורי ישיבה שיכולים להשקיע אף יותר - ירדו לשורשי הסוגייה דרך הטור והבית יוסף, כל אדם עד היכן שידו מגעת. אך עם זאת, ובמקביל, יש ללמוד ספר הנוגע להלכה למעשה באותו עניין, כדי להשלים את התמונה ההלכתית ולראות את דברי הפוסקים הנוגעים במציאות המתחדשות, כמו: שמירת שבת כהלכתה, פסקי תשובות, חזון עובדיה ועוד.

בדרך כלל הזמן לא מאפשר זאת, אך מומלץ לעיתים ללמוד תשובה שלמה בשו"ת אגרות משה, יביע אומר, וכדומה, ולו רק בכדי להבין את העומק והרוחב המצוי בכל סוגייה הלכתית, ואת גודל האחריות המוטלת על כתפיו של הפוסק, ומחויבותו להבנה מדויקת של גדולי הדורות שלפניו. דווקא בדור האינסטנט שדורש לקבל מיד את השורה התחתונה, על לומדי ההלכה מוטלת האחריות להבנה עמוקה עד כמה שניתן, ולא לחפש רק את ה"הלכתא", אלא "לאסוקי" את ה"שמעתא אליבא דהלכתא", לראות איך הסוגייה מגיעה עד פסק ההלכה. את עומק ההבנה ההלכתית שום אתר או תוכנת חיפוש לא יוכלו להחליף, ואליה אנו שואפים.

והערה קטנה לסיום: אם לא למדת את הסוגייה לעומקה ולרוחבה, גם אם הינך בקיא בספר העוסק בהלכה למעשה, זכור תמיד שרב הנסתר על הנגלה לעיניך, והימנע מלדמות מילתא למילתא על דעת עצמך, וללא שימוש והוראה מתלמידי חכמים מובהקים, ש"שגגת תלמוד עולה וזדון".

ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה!

ברוך אתה ה', למדני חוקיך!

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת מוריה, גבעת הקטורת

איך ללמוד הלכה? קודם כל, עם ברכה בתחילה. הבית חרב על כך שלא ברכו בתורה תחילה, ואנו נבנה אותו מחדש על ידי כך שנברך בתורה תחילה. מהי ברכת התורה? הכרה בנותן התורה. לימוד מתוך ידיעה מיהו זה שעומד מאחורי השורות האלה, ידיעה שההלכה מוליכה אותנו בדרך ה', שהיא רצונו יתברך, ולימודה יאפשר לנו לחיות על פי חוקיו.

ידיעה כזו מעניקה קדושה ללימוד אך גם אושר גדול, תחושה עמוקה של חיבור למקור, לדבר ה' - והלווחות המה מכתב אלוקים, אנחנו קוראים מכתב שהקב"ה שלח לנו. כך צריך לעשות בכל לימוד תורה, אך דומני שדווקא בלימוד החלק המכונה 'הלכה' יש להדגיש זאת שבעתים - שכן הוא הפך לאסוננו בעולם הישיבות למנותק מחיות התורה שבו. אבל איך עושים זאת גם ברמה הטכנית?

הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל סיפר שפעם אמר לי גאון ישראל החזון איש זי"ע באחת משיחותיו אתי, כי בנעוריו למד הרבה טור ובית יוסף והיו חבריו מלעיגים עליו ואמרו שיהיה מלמד תינוקות, וסיים ואמר: ברוך השם כי נעשיתי מה שנעשיתי..."

לימוד הלכה שלא ממקורותיה, מנתק אותנו מדבר ה'. הדרך להתחבר לדבר ה', היא ללמוד כל דבר מן המקורות הראשוניים ביותר שלו. השיטה הטובה ביותר לעשות זאת היא על ידי יצירת המופת המהווה את הבסיס לספר היסוד של ההלכה בעם ישראל מזה חמש מאות שנים - הטור והבית יוסף, שעל גביהם נבנה השולחן ערוך. כך המליץ בעצמו מרן רבי יוסף קארו זצ"ל בהקדמת הבית יוסף והשולחן ערוך, וכך נהגו כל גדולי ישראל כל הדורות מאז. זו גם היתה דרך הלימוד המקובלת בישיבות כולן בכל הגלויות, עד שלצערנו השתנתה ללא היכר בדור האחרון, בו מרבים בלימוד ספרי הקיצורים וכדומה, שאינם מאפשרים מבט-על כזה ומעוץ של מבט אלוקי.

לאחר לימוד הטור והבית יוסף יש ללמוד את השולחן ערוך בעיון עם נושאי כליו, ולסיימם הסוגייה מומלץ להשתמש בשני ספרים אשר מקיפים את כל דעות הפוסקים כאחד, ומשלימים זה את זה גם בסגנונם וגם בהיקף מנהגי העדות השונים - ה'פסקי תשובות' וה'הלכה ברורה' (של הרב דוד יוסף).

יש לדעת - לימוד ההלכה מתוך ספרים בלבד, הרי הוא דומה למי שקרא ושנה ולא שימש תלמידי חכמים. נער הייתי וגם זקנתי, ובעשרות סוגיות גיליתי את חוסר הבנתי אחרי שנישגתי לרבותי וליכנתי עימם את הדברים. על כן כל לומד הלכה יקפיד לברר את מסקנותיו עם תלמידי חכמים הבקיאים בתחום ושימשו את רבותיהם, וידאג לשלב בלימוד ההלכה שלו גם שמיעת שיעורים תמידים כסדרם. אחרת, תהיה זו ח"ו תורה שאין לה בית אב, ממנה מגיעים לשיגאות רבות.

אין מן הצורך לומר, שהשאלה היא לא רק איך ללמוד אלא גם כמה ללמוד. ולעניות דעתי (כפי שביירתי בהרחבה בספרי 'תורת הרא"ה'), לפחות בשנים הראשונות בשיבה, כל אחד ואחד חייב להקדיש את מירב זמנו "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא", להעלות את לימודו אל הגובה הנשגב של דבר ה' המתגלה אלינו דרך ההלכה (ושם פירטתי עוד בעניין זה, יעויין שם).

ומעל הכל - לעשות זאת מתוך יראת שמים ואהבת ה', מתוך שמחה ודבקות, ומתוך חיפוש מתמיד אחר הרובד הפנימי שבכל הלכה והלכה, כדרכה של תורת ארץ ישראל.

לכו ונלכה לדרך לימוד ההלכה!

צבי יחזקאלי

התנגשות בין תרבויות - זה קורה עכשיו

אם נסתכל על תוצאות הבחירות האחרונות ועל המונדיאל, על מה העולם אומר עלינו, נוכל להבין את הקרב האמיתי בין הפנים לחוץ. בין העולם שאומר מי אנחנו, לבין הנשמה שאומרת לנו מי אני.

לפני שנות האלפיים אפשר היה לחיות ללא זהות ולפעול למען ערכים גלובליים כמו שלום ושגשוג. זה נגמר. העולם מחודד היום עד הקצה ושואל אותך קודם כל: לאן אתה משתייך? העולם עדיין שונא את היהודים למרות שיש להם מדינה. הפלסטינים לא יאהבו את הישראלים גם אם הם יחזרו לגבולות 67. האסלאם מתנגש במערב גם אם זה לא נשמע בקולות נפץ, זה קורה כל יום.

הכתבים הישראליים שחזרו מאוכזבים מהמונדיאל בקטאר לאחר שאמרו להם שהם לא רצויים, מבטאים יותר מכל את העולם הנוכחי. מאוד אוהב כדורגל אך מאוד לא אוהב את ישראל. הכי קשה הוא שישראלים מחפשים אהבה במקום שאין. נו, אז מה זה אומר? זה אומר שאדם צריך לצאת למסע חיפוש אחר הזהות שלו שהיא הכי קרובה אל הפנימיות שלו ולמה שהוא באמת. יותר הקשבה לשורש מאשר לזהות שנותן לך העולם.

במקרה של יהודים זה כמעט תואם. אם ניכנס פנימה, נגלה את הניצוץ היהודי העתיק מכל. ואם נצא החוצה ולא נתבלבל, העולם כבר יבהיר לנו שאנחנו יהודים. זהותנו היא בתורה שלנו ובקשר להשם יתברך. לעיתים העולם יודע את זה יותר טוב מאיתנו. עכשיו כשרואים את העולם המתנגש לעיתים גם בתוכנו, קל יותר להבין. הגיע הזמן לבחור.

אם נסתכל על תוצאות הבחירות האחרונות ועל המונדיאל, על מה העולם אומר עלינו, נוכל להבין את הקרב האמיתי בין הפנים לחוץ. בין העולם שאומר מי אנחנו, לבין הנשמה שאומרת לנו מי אני. כן, זו ההתנגשות שקיימת מאז שהעולם קיים. אין שום חדש אלא שהפעם כבר אין שטח אפור. ההחלטה מתדפקת על ליבנו. המלחמות הן חלק מהשלוש שלנו.

אבותינו לא חשבו שיום אחד הם יפרשו למנוחה והכל יהיה סבבה. רוגזו של עשו כבר קופץ והנה הזמן להיזכר ביעקב שלנו שבתוכנו ולבחור. בעצם יש בחירה חופשית כמעט בכל דבר, אך את העיתוי אנחנו לא בוחרים. והנה כרגע המציאות שואלת אותנו: מי אתה? אתה מהחוץ או מהפנים? מבט אחד על הטלפון החכם והמהיר מבהיר לי שאני אמנם אמשך להחזיק אותך, אך אני בוחר בבחירת אבותיי, בנשמה היהודית, עם כל מה שנגזר מכך.

בתחילת שנות ה-90 שאל העולם את עצמו: מה יהיה? התפרקות ברית המועצות והסרת הגבולות בתוך אירופה בישרו שהנה עולם חדש בפתח. קץ ההיסטוריה זה הכיוון, כך נטען בספר אחד. העולם הכלכלי המחובר והגלובלי יזנח את המלחמות לטובת העסקים. בקיצור, ככל שהעולם יכיר את עצמו יותר, הוא ילחם פחות ויתחבר יותר. קידמה תביא לחיבור ולסוף המלחמות. תיאוריה אחרת מנגד טענה הפוך. עולם מתקדם, גלובלי ודיגיטלי דווקא ידגיש את הזהויות ואת הפערים, ומה שיקרה הוא שהתרבויות יתנגשו. 'התנגשות בין תרבויות', כך קראו לספר ממול.

חמוש בשתי התיאוריות יצא העולם לראות מה יקרה. כמה שנים לאחר מכן, במתקפת הטרור של אל-קעידה על מגדלי התאומים, הכיוון התחיל להתבהר. העולם המודרני הוא גם עולם מתנגש. זה שכולם מכירים את כולם, לא אומר שהם זנחו את הזהות שלהם, ההפך. בשירות הטכנולוגיה הם אפילו יאיצו את הקרב. מאז העולם נלחם בעצמו בעוד ועוד מלחמות, חלקן רועשות וחלקן שקטות. רובן במלחמת ג'יהאד של האסלאם, מיעוטן בסגנון פוטיין-אוקראינה. יצר המלחמה של האדם לא נעלם עם הטלפון החכם.

נו? אז מה זה אומר לגבינו? קודם כל, זה אומר שמצב של התנגשות בין רצונות בבית, בעולם, במדינה ובממשלה זה מצב מוכר. לא צריך להיות מופתע מזה, אלא דווקא להבין שזו הדינמיקה. התקווה האוטופית שלא יהיה כאן צבא והכל יהיה שלום ואהבה היא מוטעית ומחלישה. המערב ולא המזרח הוא זה שהביא את החלום ההוליוודי של שלום עולמי ושל עולם בלי גבולות. בתכלס זה לא קרה בשום מקום. זה אולי מיושם בארצות הברית, אבל מתחת לפני השטח מלחמות הזהויות קיימת.

המערב שלא לקח את הדת בחשבון ואת האפשרות של זהות דתית, חשב שהיא תימחק עם התגברות הקנינות בעלי אקספרס ועם כל השפע שתביא הטכנולוגיה. והנה ההפך קרה. עולמנו לא רק מתנגש בגלל זהויות, הוא מתנגש בגלל שניסו למחוק זהויות. בסופו של דבר הנוסחה הישנה גברה על האופנה העכשווית. זה קורה בכל מקום. המלחמה מתקיימת על כל זהות אפשרית; זהות לאומית, דתית, מינית וחברתית.

הליכות עולם לו

הרב אושר טביבי

ראש ישיבת ההסדר צפת

אחד הקשיים המרכזיים בלימוד הלכה נובע מתוך ריבוי הפרטים והסעיפים שיש בו. חלק גדול מתוך לומדי ההלכה אינם מבינים את שורשם של הדברים, וממילא לימוד כזה הופך להיות שינון של רשימת פקודות יבשות. מה שמביא את לימוד ההלכה לתפוס נפח זעיר הן מבחינה כמותית של זמן והיקף והן מבחינה איכותית של עומק הלימוד והזהדות עמו.

בילדותי, היו מחלקים לנו דפים לבנים חלקים שעליהם המון נקודות ממוספרות שפזורות על פני הדף. היה עלינו למתוח קו בין הנקודות לפי הסדר המספרי שלהן, וכך נקודה מתחברת לנקודה וקו מתחבר לקו ולנגד עינינו היה מתגלה ציור של ממש.

נדמה לי שדפי הציור הללו הם משל מצויין ללימוד הלכה אידיאלי. הפסוק אומר "הליכות עולם לו" (חבקוק ג 1) ואמרו רז"ל "אל תקרי הליכות אלא הלכות" (נדה עג). עלינו להבין שכל הלכה היא חלק מעולם שלם, עיוני ואמוני, שלומדי ההלכה מחוייבים לחשוף ולגלות אותו ולהוליך אותו הלאה לחיי המעשה. עלינו לדעת בכיורו "שְׁהָאור הַזֶּה, הַמְצַמֵּץ כֹּל כָּף בְּתִיבוֹת וּבְאוֹתוֹת, בְּמִנְהֵגִים, בְּמַעֲשִׂים, בְּדִינִים, בְּפִלְפוּלִים וּבִסְבָרוֹת, פּוֹגֵשׁ הוּא אֶת הָאור הָעֲלִיּוֹן הַמְרוֹמֵם מִכָּל אֵלָה, וּמְתַרְחֵץ בוֹ, וּמְשַׁתְּעֵשְׂעִים הֵם יְהוּדִי" (אורחות התורה ב, ג). הידיעה הזו דורשת מאיתנו למספר את הנקודות השחורות הפזורות על הדף הלבן ולגלות את הציור שעומד מאחוריהן.

עד היום, בעולם ככלל ובעולם הישיבות בפרט קיימת חלוקה והפרדה ברורה בין לימוד עיון ללימוד הלכה, ואין צריך לומר לימוד חסידות ואמונה. כך מתפתח לו עולם הלכתי מנותק ממרחבי העיון ומעומק יסודות הרוח והאמונה. אנשים מתחלקים לסוגים שונים של 'לומדי הלכה', 'לומדי עיון' ו'לומדי חסידות', ותורת ה' שעליה נאמר 'תורת ה' תמימה משיבת נפש' נעשית קרעים קרעים.

דומה שהגיעה השעה לעשות שלום בין חלקי התורה "לקשר תורה דלתתא הפרטית עם תורה דלעילא הכללית" (אורות התורה ג א), לדעת "שכל דברי תורה הנם אורחות ה' נובעים ממקור החיים העליונים". בשלב הראשון להבין את שורשן העיוני של הלכות פסוקות, ולאחר מכן גם את שורשן האמוני. לראות את הציור הגדול מעבר לנקודות הפזורות על פני הדף הלבן, ולקבל את העומק והרוחב שביסוד כל מצוה ומצוה. "דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב ליבי" (תהלים קיט).

החיים על פי חיים

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

במסע אלונקות לא הייתה לו שום בעיה לשכב על האלונקה בזמן שסוחבים אותו, יותר קל להגיע ככה לסוף. אם צריך מתנדב אמיץ אל תסתכלו עליו, זה לא הוא. מה אכפת שלא מוציאים אותו למ"כים, הוא גם לא רוצה, הכל בסדר.

כן, הוא יודע שהחברה מדברים עליו מאחורי הגב, לא מסמפטים אותו. בעיה שלהם.

ואז הגיעו השידוכים.

זו הייתה פעם ראשונה שמשוהו בחיים לא הצליח לו. לא הצליח? נכשל!

מראש לא היו כל כך הרבה הצעות. גם אלו שהציעו חזור, ברוב המקרים, עם תשובה שלילית מהצד השני. ואם הוא כבר יצא לפגישה, הבחורה חתכה אחרי פעם או פעמיים.

הוא מיד ידע, זה הנשמות הטובות מסביב שמקנאות בטובים יותר, יש אנשים שפשוט לא מסוגלים לראות אותו מצליח והחליטו להתנקם בו.

כמה הוא כעס עליהם.

ואז הגיעה שובה.

גם היא החליטה לחתוך, אבל ישבה מולו להסביר לו, בלי רחמים.

"נראה, בבירורים שעשיתי עליך אמרו לי שאתה קצת ילדותי, מרוכז בעצמך, לא לגמרי מחובר. זה היה נראה לי מוזר התיאורים האלו, אז החלטתי לראות בעצמי. האמת? הם צדקו, ונראה לי שגם הבנתי למה.

אתה בן-אדם של תוצאות, לא של תהליכים. אתה חושב שקיצורי דרך בחיים הם אידיאל, שהם באמת לוקחים אותך מהר יותר אל היעד.

יש רק בעיה אחת, החיים לא עובדים ככה. צמח שמנסים להצמיח מהר יותר בכוח, או שלא יגדל, או שיגדל לא מספיק חזק. תינוק שמוציאים מהבטן לפני סוף ההיריון, או שלא ישרוד, או שיצא לא מספיק מפותח.

גם הנפש כזאת. קיצורי דרך הופכים את הנפש למנוונת וגורמים לה להישאר ילדותית ולא מפותחת. אי אפשר לדלג על שלבים, גם לא לקצר אותם או להאיץ בהם, תהליכים צריכים את הזמן וההשקעה שלהם.

סליחה על הישירות, פשוט לא הייתי רוצה שתמשיך לחיות בחוסר הבנה, בלי כלים לעבודה.

מי שרוצה קשר אמיתי עם ה' וחיים טובים ונכונים יותר יגלה שהדרך הקצרה מגיעה לשום מקום, בסוף היא ארוכה ומתסכלת יותר. דווקא העבודה המאומצת וההשקעה, אלו שבהתחלה נראות ארוכות ומייגעות, הן הדרך הסלולה והקצרה יותר."

דרך ארוכה וקצרה.

יש ספר הלכה חשוב שנקרא 'חיי אדם'. האגדה מספרת שהמחבר קרא ככה לספר כדי שלא יעשו לו מה שעשו ל'שלחן ערוך': 'קיצור חיי אדם'.

תחזרו לכאן שוב אחרי שסיימתם לקרוא.

כשחיים היה תינוק עוד לא ראו עליו כלום, ילד רגיל כמו כולם.

בגן כבר ראו משהו, הגננת אפילו קראה פעם-פעמיים להורים כדי לדבר איתם, אבל זה לא עשה רושם של משהו קריטי, כנראה יעבור לבד.

בבית הספר כבר אי אפשר היה להתעלם מזה, זה פשוט בלט מקילומטרים.

לא שהוא לא אהב לעבוד קשה, חלילה, הוא פשוט לא חשב שצריך להתאמץ במקומות שאפשר להשיג את הדברים בקלות.

מיותר כל הקטע של הלהקשיב בשיעור אם אפשר פשוט ללמוד את העמודים בספר, בלי כל ה'בלה בלה' של המורה. ללמוד למבחן מתוך הגמרא? למה? אפשר ללמוד ישר מהמחברת. בסוף הרי התוצאות הן אותן תוצאות.

מה, לא?

בישיבה התכוננית הוא קיבל אחלה ציונים. לא, אל תדאגו, הוא לא ממש עבד קשה בשביל זה, הוא פשוט בחר כחברותא את שי התותח, האלוף של הכיתה בגמרא.

לתפילות הוא הגיע באזור 'ישתבח', מה קרה? אפילו ב'שלחן ערוך' כתוב שמותר לדלג, להתחיל מהתחלה זה מתיש. ההגעה המאוחרת כמוכן לא מנעה ממנו לחלוץ תפילין ביובא לצינן, ככה חוסכים זמן בדרך לאוכל.

כשהיו פעילויות חברתיות הוא אף פעם לא נשאר לסדר, בדיוק יש לו משהו דחוף דחוף בפנימיות. אל תדאגו, מישוהו כבר יטפל בזה, לא הכל הוא חייב לעשות.

באסיפת הורים הר"מ לא ידע כל כך מה להגיד להורים. הצינונים בסדר גמור, הוא מגיע לכל התפילות, אחד מהחבר'ה, רק משהו שם לא מחובר עד הסוף. גם בשיחה אישית עם הר"מ הוא לא הצליח להבין מה רוצים מהחיים שלו, אם הוא בסדר, ואפילו יותר מבסדר, אז מה הבעיה? נכון, הוא לא הכי הכי טוב שיש, ויותר טוב משאר החברה בלמצוא קיצורי דרך, אז מה?

כשהוא הגיע לצבא הוא המשיך להסתדר, לא נצנץ, לא נעלם, לא עשה בעיות, אבל גם לא באמת התאמץ.

כשהלב מתחדש

ישיבה תיכונית-תורנית לב חדש בשילה מתרחבת

ד
עבודת ה'
במרכז היום

ד
לימוד גמרא ואמונה
ברמה גבוהה מתוך
דיבוק חברים

ד
ישיבה חצי פנימייתית
לא מוותרים על הבית

ד
אווירה משפחתית
ויחס אישי וחם

ד
שותפות התלמידים
בהובלת תהליכים -
"לב העניינים"

ד
לימודים לבגרות מלאה
עם מורים מהשורה
הראשונה

ד
אופציה לפנימיה מלאה!
חדש!

ד
צוות שרואה אותך
ומוביל אותך להצלחה

ימי היכרות וראיונות לתלמידים

שלישי | ב' שבט | 24.1
חמישי | י"א שבט | 2.2

ערבי היכרות להורים

רביעי | י"א טבת | 4.1
רביעי | י"ח טבת | 11.1

הלב שלנו פתוח לקראתך

לפרטים והרשמה: 054-3204303 | mazkirutlev@timora.org.il

הרב משה פליקס, ראש הישיבה: 052-8119971

א

רו כהן הוא אברך צעיר, בן לאחד הקיבוצים בצפון הארץ המשתייך לתנועת 'השומר הצעיר'. למרות החינוך שקיבל, ארו עצמו התקרב במשך הזמן ליהדות וקיבל עליו עול תורה ומצוות.

"אבי סיפר לי", הוא נזכר, "שלקראת יום כיפור היו תולים מודעה בכניסה לחדר האוכל של הקיבוץ ומבקשים מהחברים להירשם לעבודה ביום כיפור. כדי שחלילה איש לא ישכח את האידאולוגיה הקיבוצית, גם לא לקראת היום הקדוש ביותר בלוח השנה היהודי".

כיום, כפי שמספר ארו, המצב השתנה מן הקצה אל הקצה גם בקיבוץ. פועל בו בית כנסת ההומה מתפללים מדי שבת בשבתו. "ביום כיפור השנה לא היה מקום לשבת בבית הכנסת כי הוא היה כה מלא", הוא מספר. "מתקיימים בו שיעורי תורה שאת חלקם אני מוסר ויש ביקוש. אנשים באים לשמוע ולהקשיב".

סיפורו של הקיבוץ הזה אינו חריג. בקיבוצים רבים ברחבי הארץ נובטים זרעי תחייה של היהדות למרות הקשיים וההתנגדויות. ברבים מהם, כולל בקיבוצים שבעבר היו מעוזים אנטי-דתיים, פועלים בתי כנסת ורוחשת בהם פעילות תורנית ערה. היום זה אולי נשמע כמו בן מאלי, אך היו ימים שזה היה בלתי נתפס.

באותם ימים, נכנס העסקן והסופר החרדי רבי אליהו מוקטובסקי (כ-טוב), מחבר 'ספר התודעה', אל הרבי מלובביץ'. בין הדברים, כאשר עלה נושא מלחמת בני הקיבוצים בדת ישראל, התבטא הרבי כי הלהט החילוני של ה'להכעיס' עוד ייעלם, וכי בסופו של דבר רבים מהצעירים ישובו בתשובה.

באותה הזדמנות התבטא הרבי: "לו היו לי כמה עשרות צעירים, שהיו חודרים אל מעבר למסך 'השומר הצעיר', הייתי כבר מחולל שם מהפכה". הרב כ-טוב היה המום. באווירה האנטי-דתית של אותם ימים הדברים נשמעו מפתיעים מאוד, אך הרבי אמר את דברו.

מלחמת תנופה

אנו חוזרים לשנה שאולי יכולה לסמן את נקודת המפנה - תשי"ז. שלטון מפא"י שולט שלטון ללא מיצרים במדינה, והפנקס האדום מהווה כרטיס כניסה לכל דבר, לתעסוקה, לדירור ולרפואה. מי שלא השתייך לציבור הזה מתקשה לתפקד. החינוך החילוני שולט ביד רמה ורבבות ילדים עולים תמימים מופנים אליו בלי שהם מעלים את דעתם את התוצאות מכך.

הציבור הדתי והחרדי באותה עת מסתפק בניסיון צנוע לשמור בכלים דלים על החינוך המסורתי ועל הסטטוס קוו הדתי שהלך ונפרם. באותם ימי ראשית נשמע היה מופרך לחלוטין לדבר על תנועה של בעלי תשובה. באופן כללי הכיוון המצער היה אחד: מהציבור הדתי החוצה. אבל הרבי מלובביץ הפתיע את כולם בגישה שלא הייתה מקובלת כלל.

הרבי חש בזרמי מעמקים התוססים מתחת לפני השטח של הלב היהודי והכריז שהגיע הזמן לחדול מהתנועה שבה היה שרוי הציבור האמוני. אין די במלחמת מגן על הנפש היהודית, אמר הרבי, ויש צורך לצאת למלחמת תנופה לקירוב ליהדות. לעבור ממגננה למתקפה. "יש ללכת ולהאיר בכל מקום באור התורה והמצוות, ולעשות נפשות לקרבם לאבינו שבשמים. מוטלת עלינו החובה להכנס בשדותיהם של אלו האומרים שהם אויבים אותנו - ולהאירם בנר מצוה ותורה אור".

באותם ימים התגבש בארץ ארגון 'צעירי אגודת חב"ד' (צא"ח) בראשות הרב ישראל לייבוב, והרבי קבע שהגיע הזמן להטיל על האגודה ושליחיה את המשימה להתעוררות הנפש היהודית. מי שנקרא להעביר את המסר היה הרב שמואל בליזינסקי ז"ל, בנו של הרב מאיר בליזינסקי ז"ל ששימש כמשפיע קהילת חב"ד ברמת גן ורב בית הכנסת ברמת יצחק.

במוצאי שבת פרשת בראשית תשי"ז, כאשר הרב שמואל שהה אצל הרבי, נקרא הוא אל חדרו: "על שולחנו של הרבי", סיפר לימים, "היה מונח גביע ובו מעט יין שנותר מהבדלה. הרבי מזג מעט יין לתוך כוס חד-פעמית שעמדה על השולחן ואמר: זה עבור ר' יצחק דמיאל. אמור לו כי אין איתנו יודע עד מה, ושיעשה ויצליח. ולך נתתי כבר בקבוק משקה בשמחת תורה. כשתגיע לארץ-הקודש, תתוודע גם עם צא"ח ותאמר להם שיש לפתוח במלחמת תנופה ומספק עם הוויכוחים ושיעשו ויצליחו".

אותו יצחק דמיאל היה דמות מפתח באותה מלחמת קודש שתכנן הרבי והיו דברים בגו. דמיאל היה דמות נדירה באותם ימים. הוא נולד באוקראינה למשפחה חסידיה, התחנך ב'חדר' ובישיבה, אך נתפס לסוציאליזם והתפקד. הוא למד בגימנסיה באודסה ובאוניברסיטת מוסקבה, ולאחר מכן עלה ארצה ועסק בהוראה וכתיבה.

הוא היה לאחד ממנהיגי הציונות הסוציאליסטית, ממיסדי קיבוץ עין חרוד, הסתדרות פועלי ארץ ישראל ובין מניחי היסודות לזרם העובדים בחינוך. אולם עם השנים התקרב חזרה ליהדות ולחסידות בהשפעת הרב מאיר בליזינסקי ונמנה עם מתפללי בית הכנסת שלו ברמת יצחק. היה ברור אם כך מה רצה הרבי. הרבי ביקש כי עתה מר דמיאל יוביל וינחה את הדרך כיצד לפרוץ אל לב החברה הישראלית.

ואכן, כאשר שב רבי שמואל ארצה הוא ישב יחד עם דמיאל וניתח עמו את הנתונים. אין ספק שהרבי רצה לחדור אל לב העם, והדרך לניצחון היא דווקא באמצעות מתקפה על המתחמים המבוצרים ועמדות הפיקוד. ואלו היו הקיבוצים שאנשיהם ניהלו את המדינה.

הקו היה ברור אך היומרה עוצרת נשימה. יחד התוו השניים תכנית פעולה לביקורי חסידים בתוככי הקיבוצים, כשדמיאל מפעיל את קשריו והיכרותיו עם הקיבוצים. דמיאל הכיר אותם מבפנים וידע את נקודות התורפה שלהם. בסופו של דבר הגיעו לסיכום שדמיאל, שעמד בקשר עם ראשי ועסקני מפא"י, יביא את הקיבוצים, ור' שמואל יביא את החיילים - החסידים שיפעלו בשטח.

בינתיים, בעוד התכניות מתבשלות, פרצה מלחמת סיני. ר' שמואל גויס למלחמה, והתכניות הושעו לתקופת מה. עם סיומה חלה התעוררות בארץ בשל הניסים שנראו באותה מלחמה. כפי שהתברר, השעה הוכשרה עתה אף יותר כדי לצאת לפעולה.

כפתיחה נבחר קיבוץ גן שלמה של אנשי מפ"ם, שרכז התרבות שלו היה ידיד אישי של דמיאל. הוא יצר עמו קשר ואמר לו: "אני רוצה

פְּתַחוּ לָהֶם פְּתַח כְּחוֹדוֹ נְשַׁל מִחַטָּ

מסע מרתק אל הימים
הראשונים שבהם החלו
חסידי חב"ד להופיע
בקיבוצי הארץ כדי
להכיר לתושביהם
את אור התורה

◦ **ההתחלה המהוססת:**

מי ירצה לקבל חסידים
עבדקנים בלב קיבוץ שבו אין
אפילו בית כנסת? ◦ **השאלה**

הקשה: האם על החסידים

לנצל את ההזדמנות ולהוכיח את

חברי הקיבוצים על מעשיהם? ◦

חסידים ואנשי מעשה משחזרים

את שתילת הזרעים הראשונים

לכל פעילות הקירוב הפורחת

כיום בכל מקום ופינה

יצחק הורוויץ

"תשובת הרבי הגיעה מיד למחרת. הרבי אמר שעלינו לברך האם יש לחברי הקיבוץ התנגדות לכך שאנו נבקש את האידוע בהפרדה ולא שמזכירות הקיבוץ דורשת זאת"

משאלות שונות. עבור הקיבוצים היה אלה מעין ערבים של פולקלור חסידי, אבל בסופו של דבר הם הובילו לחריש עמוק בלב המשתתפים. שמם של הערבים הללו הלך לפנייהם, וכעבור תקופה החלו להגיע לצא"ח פניות יוזמות מקיבוצים נוספים ששמעו מחברי הקיבוץ השכן על "הערב הנפלא של חב"ד", והביעו את רצונם שגם אצלם יאורגן ערב כזה. משלחות שכאלה יצאו בשנות החמישים-שישים מדי שבוע וידם של החסידים הייתה עמוסה.

למעשה הייתה זו הפעילות הראשונה בכרוניקת היחסים בין הציבור החרדי לאחיו המתנכרים, שבמסגרתה יצאו אברכים לפעילות של קירוב. היום אולי זה נשמע טבעי ופשוט, אך באותם ימים היו כאלה שביקרו את האופי של הפעילות ותמדה עליה. אם חסיד מגיע לבקר בקיבוץ של כופרים ומחללי שבת, מוטל עליו להוכיחם על דרכם המוטעית, טענו אלה.

אבל הרבי הורה את הדרך הנכונה עבור זמננו זה, "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", שכיום הזה כבר מובנת מאליה.

אחד מפעילי אותם ימים היה החסיד רבי צבי גרינוולד ז"ל. הוא סיפר: "היו לי חברים מחוגים ירושלמיים שהביעו תמיהה על אופי הפעילות הזו בקיבוצים. 'אתה כביכול מתחנף אליהם, מלטף אותם ומספר להם על הבעל שם טוב ועל אהבת ישראל', טענו חבריי. 'תן להם על הראש, תגיד להם מי הם ומה הם באמת, תוכיח אותם על הריקנות שלהם מתורה ומצוות'.

"בביקור הבא שלי אצל הרבי, כשנכנסתי ל'יחידות', כתבתי בין היתר גם את השאלה הזו. כשהרבי הגיע לשאלה זו הזדקף לפתע, ואמר בפנים מאוד רציניות: 'הם הרי לא באים אליך כדי לשאול מי הם, ומה יש להם או אין להם; הם באים לשאול אותך: מה יש לך - לחסידות - לתת לנו? אם תבוא אליהם בתוכחות, אתה מעמיד חומה בינך לבינם - כבר לא יהיה לך בכלל עם מי לדבר'."

גם כאשר לתוכן ולמסרים, הורה הרבי את דרכו. וכפי שהעיד הרב אליהו כ"טוב, אמר לו הרבי: "טעמו וראו כי טוב ה', תנו להם לטעום מהנעימות והערבות של התורה", והשאר כבר יבוא מאליו.

להקפיד על ההלכה

עוד אחת מהנקודות עליה שם הרבי דגש בהנחיותיו לפעילים היא

לשלוח אליך חסיד חב"ד, אדם נחמד שכדאי לך להכיר. אם תסכים, הוא יבוא אליך ויאמר לך מה הוא מבקש". הרכז הסכים. למחרת הופיע אצלו ר' שמואל. הוא הציג עצמו בפניו ואמר לו: "ראה, כולנו יהודים, רק לפני חודש נלחמתי לצורך במלחמת סיני. למרות זאת אנו שייכים לשני עולמות מנותקים לחלוטין זה מזה. מדוע זה צריך להיות כך? הבה נכיר זה את זה. אנשים אחים אנחנו".

רכז התרבות לא ידע מה להשיב. מעולם לא הופנתה אליו בקשה שכזו. הוא הבטיח שיביא את ההצעה לפני חברי מזכירות הקיבוץ וישאל לדעתם. בסופו של דבר הם הסכימו. כך גם נבחרו עוד שני קיבוצים של מפא"י בהם היו לדמיאל קשרים - פלמחים ועיינות.

לשבת הראשונה וההיסטורית יצאו שלושה זוגות אברכים: ר' מרדכי גרוזמן ור' שמואל בליזנסקי לגן שלמה, ר' יצחק גנובורג ור' בנימין לויץ לקיבוץ עיינות, ור' זלמן אבלסקי עם ר' אלעזר גורליק לקיבוץ פלמחים. הציפיות היו נמוכות. כיצד תהיה קבלת הפנים? האם יהיו מוכנים חברי הקיבוץ להקשיב לחסידים? למרבה העניין, בפלמחים החליט המזכיר לאפשר לחסידים להופיע כליל שבת לפני החברים.

"מזכיר הקיבוץ", סיפר אחר כך ר' שמואל, "בישר לי כי היות ובליל שבת בדרך כלל מופיעים בפני החברים אנשים שונים, הוא תלה מודעה בכניסה לחדר האוכל בה נכתב כי השבוע יתקיים ערב עם חסידי חב"ד. הוא הוסיף והדגיש בפניו כי אינו יודע כמה יבואו, אם בכלל. אך למרבה התדהמה של מזכיר הקיבוץ, כל חברי הקיבוץ, מבוגרים כצעירים, הגיעו".

ההרצאה עברה בהצלחה גדולה. הצלחה נרשמה גם בשני הקיבוצים האחרים, שגם בהם הוזמנו האורחים לדבר בפני כלל התושבים. ההצלחה הפיגה חששות רבים מצד החסידים. כך גם התוצאות לא איחרו לבוא. בחג הפורים, שבועיים בלבד לאחר תחילת המבצע, הגיעו כל חברי קיבוץ פלמחים לביקור מרגש בכפר חב"ד.

הרבי ביקש להמשיך לטוות את החוט שנוצר, וביקש לשלוח מצות שמורות עבודת יד לכל הקיבוצים שבהם ביקרו החב"דניקים. "כמובן עשינו כהוראת הרבי", מספר ר' שמואל, "ולאחר הפסח הגיעה תגובה מפתיעה מקיבוץ גן שלמה". מזכיר הקיבוץ כתב: "כשקיבלתי את המצות, אספתי את כל חברי הקיבוץ והסברתי להם שהשנה לא נוכל לנהוג ככלל שנה, שאוכלים חמץ ומצה יחד. השנה יש לנו מצה שמורה, ואותה אי אפשר לאכול יחד עם החמץ. מי שיחליט לאכול רק מצה בליל הסדר יקבל חתיכת מצה שמורה. בו במקום החליטו כולם שבלייל הסדר השנה לא יאכלו חמץ בקיבוץ". כעבור זמן מה אף נפתח בקיבוץ מטבח כשר, ולאחר זמן נוסף גם בית כנסת.

גם בשני הקיבוצים האחרים אירעו דברים דומים. שבתות האירוח נחלו הצלחה גדולה ופשטו לקיבוצים נוספים. התוכנית של דמיאל פעלה יפה.

התכנית נולדה

בהמשך לכך, התעצבה תכנית 'ערבי חב"ד בקיבוצים' שהתגבשה למתכונת קבע של צוות חסידים, שאחד מהם ידע פרק בשירה, אחר ידע להרצות כהלכה, ויחד עם מצטרפים נוספים היו יוצאים לקיבוצים לערבים עשירי תוכן.

חברי הקיבוץ היו מתכנסים אחרי ארוחת הערב בחדר האוכל, אנשים, נשים וטף. התכנית כללה בדרך כלל דברי פתיחה קצרים, שירה של ניגוני חב"ד עתיקים וחדשים מפי 'בעל המנגן', והרצאה שלאחריה חלק של שאלות ותשובות. כל ערב כזה נמשך שעות ארוכות, וגם בסיומו נותרו לעיתים קיבוצינים שסבבו את החסידים והפנו אליהם שאלות

כל המחירים קופצים?

זה הזמן לקפוץ על ההזדמנות!

בית צמוד קרקע דו משפחתי
₪1,920,000^{החל מ-}

2 דירות גג אחרונות
₪1,700,000^{החל מ-}

מחפשים ישוב קהילתי צעיר, דתי, עם איכות חיים ושכנים שהם חברים?

מצאתם!

700 מ' מעל פני הים, משקיף אל חבל לכיש היישוב נגוהות

שהשפעה תהיה חד-סטרית - מהחסידיים אל הקיבוצניקים, ולא חלילה להפך. הרבי אף קבע כלל חיוני שבאותם ימים נשמע לאוזן רבים כמעט בלתי אפשרי לביצוע: הקפדה שאינה מתפשרת להופעה על פי כללי ההלכה, תוך שמירה על כללי הצניעות וההפרדה.

למרבה הפלא, צוותי החסידיים הצליחו במלאכתם לקדש שם שמים כדת וכהלכה, בחן ובחסד, וכלשונו של הרבי "בדרכי נועם ובתוקף המתאים". כזה, למשל, היה אחד מהמרצים הבולטים באותם "ערי חב"ד", הלא הוא החסיד רבי ראובן דונין ז"ל, שהיה לאגדה בחייו ונודע בכינויו 'החב"דניק הטרקטוריסט'.

הרב דונין נולד למשפחה חרדית, בצעירותו ירד מדרך התורה ולמד לעבוד כנהוג של כלים כבדים. כשבגר התקרב לאורו של הרבי, חזר בתשובה והשתקע בחיפה בה פעל בהפצת היהדות. הרבי הורה לו להמשיך במקביל בעבודתו כטרקטוריסט "במקום שיראו אותך כמה שיותר אנשים", כיוון שכך יוכל להשפיע עליהם בענייני תורה ומצוות.

בהוראת הרבי, הרבה לצאת לביקורים בקיבוצי הגליל, ובשפתו הישירה ונטולת הגינונים היה כובש את לבבות השומעים. הוא היה מדבר אליהם בגובה העיניים ובעיקר מתוך הלב, וגם ידע להיחלץ מכל שאלה כשידו על העליונה. כאשר העיר לו אחד המשתתפים: "זו לא חכמה שאתה מנצח תמיד, כי יש לך תשובה מוכנה לכל שאלה", ר' ראובן ענה לו מיד: "זכותך לבוא גם אתה עם תשובות מוכנות..."

שפתו הפשוטה והישירה ולשונו המחוספסת סללה מסילות ללב המארחים, וכאשר הופיע בערב שכזה נהג לפתוח בבקשה לערוך הפרדה בין גברים לנשים, ולעיתים הוסיף - ספק ברצינות ספק בצחוק: "רבותיי, אני מגיע אחרי יום עבודה קשה על הטרקטור, אני עייף ולא כדאי לכם להרגיז אותי...". הפנייה הישירה ואזכור האגב של עמל כפיו עשו את שלהם, והקיבוצניקים שהזדהו על נקלה עם הטרקטוריסט, תמיד נענו לבקשתו.

אחיו של ר' ראובן היה ר' אברהם דונין ז"ל, חסיד מחבל תענך שבאזור עמק יזרעאל. גם הוא נהג לפקוד את הקיבוצים השכנים, וחברו לפעילות, יבלחט"א החסיד ר' חיים שלום סגל, שליח הרבי בעפולה, זוכר זאת היטב. "הייתי אז אברך צעיר. היינו יוצאים לקיבוצים באזור - בית אלפא, גן נר, ואפילו קיבוץ מזרע שנודע כמקום בו מגדלים 'דבר אחר'", הוא נזכר. גם הוא זוכר היטב איך בתחילת הדרך התלבטו כיצד להשליט את ההפרדה בערי חב"ד ועצת הרבי ניוטתה את דרכם.

"הנה מעשה שהיה: באותה עת ביקרתי בבית רפואה באזור", נזכר הרב סגל, "ניגשה אלי אשה והציגה עצמה כמזכירת קיבוץ בית אלפא, וביקשה שנערוך ערב חב"ד בקיבוץ. היא שאלה אותי מהם התנאים. אמרתי לה שגבוא ללא כל תמורה, אבל עליהם לדאוג לנו להסעה, לבקבוק 'משקה' ולמצב רוח טוב, ויש גם תנאי שהאירוע צריך להיות בהפרדה.

"זמן מה אחר כך המזכירה טלפנה אליי ואמרה לי: 'הכל בסדר. אפשר לארגן את הערב, אבל החברים מסרבים לך שהאירוע יהיה בהפרדה'. לא ידענו מה לעשות. יצרנו קשר עם הרב לייבוב שהעביר את השאלה לרבי. תשובת הרבי הגיעה מיד למחרת. הרבי אמר שעלינו לברר האם יש לחברי הקיבוץ התנגדות לך שאנו נבקש את ההפרדה ולא שמזכירות הקיבוץ דורשת זאת.

"התקשרתי למזכירות ושאלתי אם תהיה להם התנגדות לך שאנחנו נהיה אלה שנבקש מהציבור לשבת בהפרדה. היא אמרה שזכותנו לבקש מה שנרצה, אבל הם לא יכולים לקבוע את זה לחברים. הסכמנו.

"הגענו לאותו ערב יחד עם הרב דונין", מספר הרב סגל, "אנו היינו מודאגים אבל הרב דונין היה רגוע. הגיעו כמה מאות חברים, והתחלנו את הערב בשיר שהוא בעצם שיר חסידי ותיק, שהחלוצים בקיבוצים אימצו ו'הלבישו' עליו את המילים 'הבה נגילה'. הקהל חיך והקרח נשבר.

"אחר כך פתחנו ואמרנו להם שאנו מאוד שמחים להיות עימם ומודים

להם על כך שהגיעו לערב זה והם מארחים אותנו, אבל יש לנו בקשה. נהוג שהמארח דואג לך שהאורח יחוש בנוח, ולכן הבקשה שלנו כאורחים היא שכאשר אנו נמצאים יחד נשב בהפרדה, ואחר כך נסביר מדוע. ואכן הם הסכימו. כל הציבור שגרש את חדר האוכל קמו והתיישבו בהפרדה, חוץ מזוג אחד שקם ויצא.

"אחר כך הסברנו להם שבזמן שביית המקדש היה קיים, כשכל עם ישראל עלה לירושלים, למקום הקדוש ביותר לעם היהודי, ההתכנסות הייתה בהפרדה בין עזרת נשים לעזרת גברים. משם אנו למדים שבכל מקום קדוש שבו מתכנסים יהודים, ראוי שזה יהיה בהפרדה. כיום, כשאין לנו בית מקדש ובתי כנסת הם המקום הקדוש ביותר לנו, גם בהם יושבים בהפרדה. ומאחר ופה בקיבוץ אין בית כנסת, המקום הקדוש עתה הוא חדר האוכל שבו אנו יושבים כדי להיות יחד ולשמוע על יהדות, ולכן ראוי שגם אנו נשב בהפרדה. הדברים התקבלו על הלב ולערב הייתה הצלחה גדולה מאוד."

כשהלבבות נפתחו

חלק השאלות והתשובות היה מרכזם של הערבים הללו, והוא שהוביל בסופו של דבר לקשר ארוך שנים עם קיבוצניקים שהתעורר בהם הזיק היהודי.

"זכור לי מקרה אחד" מספר הרב סגל, "בו קם בחור צעיר וסיפר לנו על ויכוח שהיה לו עם ערבים בשאלה מה זכותנו על הארץ ומה ההצדקה למלחמות שלנו נגדם. אמרנו לו: זה בדיוק העניין. הזכות שלנו בארץ ישראל היא על סמך מה שכתוב בתורה. לכן עלינו לשים לב לדברים האחרים שכתובים בתורה. התורה מחייבת אותנו לקיים מצוות כדי להיות בארץ ישראל. הדברים הללו עשו את שלהם.

"זכורני מקרה אחר שהייתה לו גם השפעה ארוכת טווח. היה זה כאשר קם קיבוצניק צעיר באחד הערבים שקיימנו ושאל: 'מה זה ה'מיסות' הללו שהרבנים נושאים על היהדות? זה מזכיר לי את הכמרים של הנוצרים. למה הרבנים עושים אותו דבר?'. אמרנו לו: מי קדם למי? הנצרות ליהדות או היהדות לנצרות? ביהדות מקובל שהרב מנסה לקרב את לב שומעיו. זה שהנוצרים לקחו מאתנו דברים רבים, מה בכך? אנחנו השורש, אנחנו היסוד של הכל. כל שאלה כזו הובילה לתשובה שהובילה להרהור עמוק וקשר שהמשיך גם לאחר תום הערב."

לפי הוראת הרבי, הערבים נוצלו כדי לגרום לאנשי הקיבוצים לקיים מצוות. כך למשל נהג הרב דונין להביא עמו מזוזות והיה אומר בסיום הערב: "כשנכנסנו למקום בו אין בו מזוזה, היה זה בליית ברירה. אבל לצאת מפתח שאין בו מזוזה - איך אפשר? או שנקבע מזוזה או שנישאר כאן כל הלילה...". כך נקבעו עשרות רבות של מזוזות בקיבוצים, ונשלחו אליהם גם ארבעה מינים ומצות שמורות במועדם.

"כשהיינו במזרע", מספר הרב סגל, "לא אמרנו להם מילה על כך שהם מגדלים דבר אחר. השתדלנו רק לעודד את החיובי כמה שיותר. בהמשך הם הקימו סוכה ואף רכשו ארבעת המינים. בסופו של דבר הדבר הוכיח את עצמו והייתה הצלחה גדולה. רבים הכירו כך את היהדות ושוב בתשובה. עד היום, חלק מחברי קהילת חב"ד בעיר עפולה, למשל, הם קיבוצניקים לשעבר". לא אחת, חלק מהשומעים שהתקרבו ליהדות והחליטו לעזוב את הקיבוץ, שהו בביתם של השלוחים תקופות ארוכות עד שהסתדרו בחייהם.

לאחר מלחמת יום הכיפורים חלה התעוררות גדולה בכל קצות העם, והזורזין של החוזרים בתשובה הפך לזרם. במקביל, עם השנים נוסדו בתי חב"ד בערים וביישובים שונים כולל בקיבוצים, והפעילות שינתה את פניה ואת דרכה. היוזמה של ערבי חב"ד בקיבוצים הלכה והתייתרה, אך רישומן של אותן פעולות ראשונות נותר עד היום הזה. אותה מלחמת תנופה אכן הבקיעה את מסך הברזל של הקיבוצים. זה היה הצעד הראשון, הסדק הראשון בחברה הישראלית דרכו נכנס האור של היהדות עד היום הזה. ■

**הרב דונין נוהג היה להביא עמו
מזוזות ולומר בסיום הערב:
"כשנכנסנו למקום בו אין בו
מזוזה, היה זה בליית ברירה. אבל
לצאת מפתח שאין בו מזוזה -
איך אפשר? או שנקבע מזוזה או
שנישאר כאן כל הלילה..."**

הזדמנות
אחרונה
להצטרף
לתוכנית
תשפ"ג

תוכנית שנתית בחסידות

תשפ"ג

תלמידי ישיבות גבוהות ואברכי כוללים
מוזמנים להצטרף לאלפי התלמידים שנבחנו
בי"ט כסלו על ספר התניא ומאמרים יסודיים
מבעל התניא

מאמרים יסודיים

חבעל התניא

על מועדי השנה,
לימוד התורה וקיום רמצוות

תניא

פרקים א-לד

לתלמידי ישיבות ואברכי כוללים
שלא נבחנו בעבר על ליקוטי אמרים

תלמידים שנבחנו בי"ט כסלו לא צריכים להירשם שוב למבחן הבא, וימשיכו במסלול עליו נבחנו

מועדי הלימוד	תניא	מאמרים
ענת-אדד מבחן: תחילת ניסן • בירושלים, בני ברק ובאתר לב לדעת	פרקים יח-לד למצטרפים חדשים: פרקים א-ה	4 מאמרים מחוברת ב
ניסן-אב מבחן: תחילת אב • בירושלים, בני ברק ובאתר לב לדעת	פרקים לה-נג למצטרפים בטבת: פרקים זח-לד	4 מאמרים מחוברת ג

הרשמה לתוכנית של שנה זו תסתיים בר"ח שבט

ניתן להירשם באפשרויות הבאות:
 אצל הנציגים בישיבות • חנויות רשת ספרי אור החיים •
 בטלפון המשרד של לב לדעת 072-221-9050 שלוחה 5
 הרשמה חובה / דמי רישום ורכישת ספרי הלימוד 50ש"ח

תלמוד
 מלגה לכל מבחן: מציון 85% ומעלה 350ש"ח | מציון 75% ומעלה 250ש"ח.
 המלגות ניתנות בברטיס לב לדעת לרנישה ברשת ספרי אור החיים, רשת אושר עד,
 דברי שיר וביריח החסידות י"ט כסלו.

שיעורי סיכום ועיון בתניא
 מהרב יואל כהן זצ"ל, והרבנים שניאור זלמן גופין
 ואפרים דמיחובסקי שליט"א
 ניתנים להאזנה בטלפון 03-6109099
 ובערוץ לב לדעת ביוטיוב

לפרטים ויצירת קשר:
 מענה טלפוני - 072-221-9050 שלוחה 5 בימים א-ה בין השעות 15:30-13:00
 מייל - lladaat@gmail.com
 שו"ת עם רבני לב לדעת:
 072-221-9050 שלוחה 2 בימים א-ה בין השעות 13:30-15:30, 21:30-23:00

כולם הופכים להיות שקי חבטות שלך

"עקיבא, איזו מחלה לדעתך מסוכנת יותר? מחלה שיש לה תסמינים ראשוניים חיצוניים שנראים לעין או מחלה שמתבשלת מתחת לפני השטח ופתאום פורצת בעוצמה?" שאלתי את עקיבא "ברור שמחלה שמתבשלת מתחת לפני השטח מסוכנת יותר, יש לזה אפילו שם: המחלה השקטה" ענה "הכנס שלך עקיבא הרבה יותר מסוכן מהכנס של דפנה. את כל הכנסים שלך על דפנה אתה סוגר בין לבין עצמך. אתה שולל את הקיום שלה על ידי כנס פנימי שאף אחד לא מודע אליו. אתה שם חומה ובאותו הרגע היא לא קיימת. דפנה מרגישה את זה, אבל היא לא יודעת לתת לזה מילים כי חיצונית זה לא נראה שאתה כועס. אבל בפנים אתה מפתח כעסים מאוד מאוד קשים והתוצאה של זה לרוב הרבה הרבה יותר הרסנית ומזיקה. לכן, חשוב שתהיה מרוכז ותקח את כל הדברים שאני אומרת לדפנה, אליו, כי העבודה אצלך היא הרבה יותר קשה. הרבה יותר קשה לטפל בכעסים פנימיים מאשר בכעסים חיצוניים.

זה נושא בפני עצמו שנרחיב עליו בפעם אחרת.

"לפני שאני אסביר מה הנזקים של הכנס, חשוב מאוד להבין שיש לנו שליטה על הכנס שלנו והוא לא סתם מתפרץ אלא אנחנו מאפשרים לעצמנו איך ומתי לכעוס.

"אז מה כל כך מזיק בכנס?"

1. חוסר תועלת ופגיעה ביחסים - הכנס הוא סימן לחולשה.

נניח שאת כועסת על הילדים שלך, הרי הכנס לא יוצר באמת שינוי והשפעה לאורך זמן אלא רק מאיים עליהם לזמן קצר ולאחר מכן מחזיר אותם לאותו המקום.

הכנס מערער את היציבות הרגשית של הילד וגורם לו להתהלך מפוחד בעולם. אנחנו כועסים כשאנחנו לא מקבלים את המציאות כפי שאנחנו רוצים ולא לכעוס מחבר אותנו להבנה שלא כל מה שאנחנו רוצים צריך להתממש וגם זולת יש צרכים ורצונות משלו.

האחר הוא סובייקט. גם לו כמנו יש צרכים ורגשות.

2. הכנס פוגע גם בי - הכנס מפרק גם את מי שכוועס. אחרי הכנס מרגישים עייפות גדולה, רגש הכנס ממעט את חיות הנפש לטווח ארוך. הדבר הזה מאיץ מחלות ופוגע בבריאות.

3. איבוד האמונה - מי שכוועס אינו מאמין שהדברים שמתרחשים בחייו מדייקים ומשגחים ושהם בעלי תכלית עבורו. הוא מכריז שמי שברא את המציאות שבה הוא נמצא - טעה.

"אז איך אני אמורה להתמודד עם כל הכעסים שלי?" שאלה בחוסר אונים?"

"יש מספר עצות להתגברות על הכנס:

זה נכון שהכנס היא תנועת נפש טבעית, אך המבחן איננו מדוע התעורר הכנס אלא כמה מהר אנחנו מתגברים על הנטייה לכנס. כל אחד יכול וצריך להתגבר על הכנס - זה לא מנת חלקם של הצדיקים,

1. **סליחה** - כשאנחנו סולחים למי שפגע בנו או מקלים על עצמנו, משחררים את הנפש שלנו מחסימה פנימית. כשאנחנו סולחים, אנחנו תורמים לבריאותנו הנפשית וליכולת שלנו להתקדם, להתפתח ולהיות יצירתיים.

2. **הסחת הדעת** - בעזרת הסחת דעת, ניתן להחליף נושא ועיסוק ואז לא מבלים את האש.

אי עיסוק בסיבת הכנס במחשבה ובדיבור, ימנע מהרגש זירה שבה הוא יוכל להתרחב ולהשתלט עלינו.

3. **עבודה מניעתית** - העבודה על הכנס צריכה להיות מניעתית, להחליף מתוך זווית ראייה שאינה מוכנה לקבל אחרים או את אתגרי המציאות ועסוקה באכזבה מהם.

4. **חוסר תועלת בכנס** - כל עוד האדם סבור שיש תועלת כלשהי בכנס, שהכנס משרת אותו, הוא לא ישחרר אותו.

5. **ייתו הכנס לפני שהוא מתעורר** - האדם צריך להיות ער לשינוי במצב הרוח. הערנות תחייב אותו להתמודד עם מצבו הרגשי, להבין מה הסיבה לאותם כעסים שמלווים את סדר יומו ולקבל החלטה לשנות את מצבו הרגשי.

6. **מוחין גדולות** - המקור לכנס הוא בדרך כלל "קטנות הדעת" אם השכל הוא "קטן וקצר" אז האדם כועס על דברים קטנים. כל דבר שנעשה בניגוד לרצונו יכול להכעיס אותו.

אדם שהוא בעל מוחין גדולות, שיש לו תודעת שליחות, אינו מתיר לעצמו לכעוס על דברים קטנים ושוליים.

הרגשות והמידות נשמעות להדרכת השכל, לזווית הראייה שהוא מציע, כשהן אינן במצב של עומס רגשי.

"אני לא חושב שיש פה בעיה זוגית! אני חושב שאני יודע איך לפתור את הבעיה" אמר עקיבא בנחרצות "ברור!!! אני הבעיה!!! אם יתקנו אותי אז הכל יפתר" ענתה דפנה בכעס. "כל הבעיות בבית גם בקשר שלנו גם בחינוך הילדים, הכל נובעות מסיבה אחת: עצבים. דפנה כועסת כל הזמן.

כועסת עליי, כועסת על הילדים, כועסת על כל העולם.

לפעמים אני מרגיש שהאוויר בחוץ מרגיז אותה.

אם היא רק הייתה משתלטת על הכנס שלה, אז לא היה לנו ריבים מיותרים ולא היו אונריות שליליות בבית"

קבע עקיבא "אני אולי כועסת, אבל השתיקות שלך והיחס שלך אלי הרבה יותר גרועים, אני לפחות מבטאת את מה שאני מרגישה. לא רק שאתה לא מבטא את מה שאתה מרגיש, אתה מתנתק!" הגיבה

"איך אפשר לא להתנתק? מי יכול להכיל כאלה עוצמות של כעס?" החזיר לה עקיבא "אתה כועס עליה לפעמים?" שאלתי

"ברור שאני כועס" ענה "איך זה מתבטא?" שאלתי

"אפשר בכלל לבטא משהו מולה? אם זה לא כמו שהיא חושבת אז היא לא תקשיב. היא פשוט תכעס ותצטעק זה רק יעכיר את האווירה, אז אני מעדיף להיות בשקט ולבלוע את הצפרדע" ענה בעצב

"כנס זה דבר טבעי.

התמודדות עם הכנס צריכה להיעשות בדרך שהיא מעל הטבע.

אבל צריך להתחיל באופן של לימוד, כדי שבפעם הבאה שדפנה תפגוש את הכנס הזה, היא תדע לשים אותו במקום הראוי לו.

אבל לפני שנתחיל, חשוב מאוד להבין קודם מהו הכנס ומה הנזקים שלו.

מהו כעס? כעס, הוא בעצם רגש מתגלגל.

הוא מגיע כתוצאה של פרשנות מוצדקת או לא מוצדקת של רגש קודם שלא הצלחת להכיל אותו ומדי הוא התלבש והפך לרגש חלופי שנקרא: כעס.

כשעקיבא העליב אותך ביום שפיטור אותו, היית יכולה לפרש את ההעלבה הזו בשתי אפשרויות:

אפשרות אחת. עקיבא נמצא במצוקה מאוד קשה, הוא לא רצה לפגוע בי, הוא לא ידע איך להתמודד עם זה שפיטור אותו, זה לא בסדר שהוא בחר להעליב אותי אבל אני לא אפגע מזה ואחר כך גם אעמוד על זה שזה לא בסדר והוא יבין את הטעות שלו.

אפשרות שנייה, אני אחשוב שבאמת הוא חושב עליי את הדברים הנוראים האלה ואני אפגע ואעלב מאוד.

ואני שואלת, מהי אותה תחושת עלבון? "מה?" שאלו שניהם

"לכל אדם יש כאב קיומי בנפש של תחושת ריק, חוסר קיום.

מתוך מקום הישרדותי, אנחנו מכסים את הבור הזה במהלך החיים בכל מיני כיסויים כי קשה לנו לחיות עם הבור הזה בנפש. הבור הזה הוא מקור כל הבריחות של בני האדם.

עלכן, זו הרגשה קשה שבה בעצם נחשפה תחושת הריק הקיומי הזה שקיימת בנפשו. ברגע שאותו אדם חשף את הכיסוי של הבור, מייד נוצר כאב בלתי נסבל ומייד מחפשים דרך לכסות את הבור הזה כמה שיותר מהר.

הכנס, מגיע מיידית כסוג של כיסוי לבור הזה.

חשוב להבין שהפרשנות לא בהכרח קשורה לסיפור ולעובדות, אלא באיך שאני מפרשת את מה שקורה לי. בסופו של דבר, דרך ההתמודדות היא זהה.

דפנה מרגישה עלבון על זה שהעלבת אותה, אבל היא לא יכולה לתת לתחושת העלבון להשתלט עליה כי מאוד מאוד קשה לשהות בתחושת העלבון הזה, זו תחושה קשה מנשוא, תחושה שמאיימת על החיים שלה באופן בלתי מודע.

אז מייד מגיע הכנס. הכנס, עוזר לנו להחזיר את תחושת השליטה לחייו שעל ידי הכנס בעצם מבטלים את הקיום של הפוגע"

"איך בדיוק אני מבטלת אותו?" שאלה דפנה

"כשאת כועסת עליו את בעצם שוללת את קיומו וכל זה נותן לך גם תוספת חיות. את מגלה כוחות כבירים כשיוצאים ממך כאלה עוצמות" הסברתי

"אני לא רק מרגישה שהדם זורם בי, אני מרגישה שהוא רותח בתוכי, מבעבע" ענתה דפנה

"לדעתי היא אוהבת לכעוס, ככה היא מרגישה שהיא משתחררת" הוסיף עקיבא "להיפך, אין פה באמת שחרור אמיתי, מגיע אור רב עוצמה של רגש שמאיר ללא כלים שיכילו אותו וזה מאיים וגורם להתכווצות מאוד קשה."

"אבל איך אני אמורה להתמודד עם זה שמכניסים אותי?"

אם מכניסים אותי, אז אני כועסת. זה נראה לי הכי טבעי בעולם. מה עדיף להיות מנותקת כמוהו?"

"לפחות אני שולט בכעסים שלי ולא מוציא אותם על כל העולם. אצלך כולם הופכים להיות שק חבטות" השיב לה עקיבא

נכתב בשיתוף עם אישי חנה דיין - טיפול זוגי ופרטני במשברי חיים ברוח הפסיכולוגיה היהודית

קליניקה פרטית במרכז | מטפלת ומייעצת גם בזום

מייל: hanna.tipul@gmail.com | טלפון: 054-4480705 | לכל המאמרים: www.hannad.co.il

בהשראת ספרו של ד"ר יחיאל הררי - לפרוץ את גבולות האישיות

שדר תיקן למד! למד! הסבר הפני! הדק! הזמן! קבע תבונה! פתח שיעור! וגם את!

תמיד היה תורנו

אפרת בדיחי

חלה מזו שבצע. החלה מתקבלת בבת שחוק. אני לומדת לדעת שהקירוב החם של הרב יורד לרוזלוציות האלה, של איזה אוכל חביב על פלוני ואיזה על אלמוני.

שיעור ראשון אחר הסעודה, בבית הרב. אחד מחתניו יאמר בהלוויה ששבת אחת מנה עשרה שיעורים. "שבת מנוחה"? על פי דרכו. שוב, ערמות של ספרים מסומנים. גם לצורך קריאה של חצי פסוק, שבוודאי שגור על לשונו, יפתח הרב ספר. מה יש כאן -

אותרות מחכימות? דיוק? חיבת הספר? צניעות? כל התשובות נכונות. מסודר ומובנה, לנגד העיניים הפקוחות, האוזניים הכרויות והלבבות הפתוחים, הולך ונבנה, לבנה על גבי אריח, מערך לימודי. לא חתום: הרי יש מחר! ציפייה. בסוף השבת תועמס אל התרמילים גם פרשה שלמה, תורה חיה. בהדרגה היא תלך ותחליף את מה שהביאו החבר'ה בצקלונם מן הבית, מפי ברל כצנלסון: "בזכות המבוכה ובגנות הטיח". מבוכה כערך. עוד פרק תשובה נחתם בלבבות. בלי הצהרות.

הרב מסר נפשו על כל יהודי בכל "מצב צבירה"

בין השיעורים יש רגעים של החלפות מילים, אישיות, לביבות. ר' חיים "רוכב" על ספסל ללא משענת, בין החבר'ה: מה שלומך? מה שלומך? הוא לא רק זוכר שמות: הוא חי כל אחד ואחת מאתנו. איפה הוא, מה מתרחש בתוכו במהלך המסע המפרך. אין קצב מוכתב, אישי או אחיד. אין תנאי ואין תוצאות מבוקשות. כל לבוש מתקבל באהבה, כל נוהג. וכך על פני שנים, החבר'ה שרים משירי הארץ של מקהלת האיחוד. ר' חיים מאזין כמו לשירת קודש. במלחמת יום הכיפורים שקלה אחת החברות את אחיה, ר"ל. בניחום האבלה שיושבת יחידה מבני משפחתה, באחד הקיבוצים בגליל, אני פוגשת את ר' חיים. בא בדרך לא דרך, בתחבורה ציבורית, בטרמפים, נדמה לי פעמיים... ברור: הוא אבא. כל אדם נולד פעמיים, אומר הרב אלימלך בר שאול. אנחנו נולדנו שם את לידתנו השנייה. כולנו, אחד אחד. יאושר חלקנו הטוב.

ערב שבת פרשת קדושים, תשל"ג. כמעט יובל תמים מן החנוכייה המלאה תשפ"ג, שבה כבה נרו ולבנו עמד מפעום. אני זוכה לבוא לראשונה בשערי הבית הפתוח, רחב הלב, של הרבנית שרה דרוקמן תיבדל לאך טוב, ושל מורי ורבי, קאָב לי כמו לרבים מספור, הרב חיים-מאיר, הריני כפרת משכבו. לא נמניתי רשמית על באי "החוג": אלה היו קיבוצניקים, נערים ונערות, מתנועת "איחוד הקיבוצים והקבוצות" של טרום ימי

התק"מ. זכיתי להסתפח לחבורה, אף כי גדלתי בבית יהודי שמשנתו סדורה, ושהאכיל את ילדיו תורה בכפות גדולות. באתי מן האוניברסיטה העברית. נערה בת 20, זוחחת דעת, צינית, חצופה משהו. משוריינת מראש בהגנות שלא ליפול בשבי קסמו של הרב הכריזמטי. נחושה לבחון הכול בביקורת השכל הקר.

מבעד לחלונות עזרת הנשים, אני צופה בהויית בית המדרש של ישיבת אור עציון שמתחתי. אט אט גוֹנְעִים צליליה של המנגינה שלא הכרתי, למילים "ואנפאה נהירין" שלא הפיעו בסידורי האשכנזי. המנגינה באה מכפר עציון שהוחרבה בתש"ח. ארבעת הרכסים הבורעים של הגוש, שהאור עולה מהם, הפכו למורשת חיה: אור עציון. מרוקעים היו בקיר החזית של הישיבה, מעל מילות הפסוק "כי עמך מקור חיים". עד מהרה הפכו אלה בעיניי למתארות את ר' חיים עצמו.

אבל אני עדיין בשלב הבחינה, שארכה כשישים שניות: ר' חיים אוחו בשתי ידיו בסטנדר האישי שלו, העמוס לעייפה בכעשרים ספרים, מסומנים כולם בחתך רוחכם בעשרות סימניות קטנות מתוצרת בית. הוא עולה לאט אל הדוכן. הס בבית המדרש. הנה הוא פותח את פיו ומכריז לאיטו על מה שיהפוך אצלי למוטו של תורתו. זו אחר זו בוקעות מפיו ההברות: "זֶהָב הָאֶרֶץ הָהוּא טוֹב" - אין תורה כתורת ארץ ישראל" (בראשית רבה). זהו. מבלי לדעת למה, הנפכתי לאיש אחר.

אנחנו סועדים בחדר האוכל, על שולחנו הארוך של ראש הישיבה. ר' חיים מקדש לאט ובצוע על הפת. על כל שולחן - סלסילה ובה חלה פרוסה. אבל אני מבחינה שהרב גוחן קדימה ושולח מבט ארוך לקצה השולחן. שם יושבת אחת הקיבוצניקיות ומבטיהם נפגשים. ר' חיים משגר לה פיסת

להצטרפות לקבוצת ווטאספ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל- 052-5665005

היו שותפים - ראשי יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראשי יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרוקו ברקוד:

מבחר ספרי הרב קוק המבואר

10 ספרים רק ב- **330** מ"ל משלח עד הבית

www.roshey.org, 052-5665005, 02-6791122

לקראת הוצאת ספר חדש
בנושא האמונה
"פסיכולוגיה של מעלה" חלק ב

דרושה תרומה / הנצחה / הקדשה

לפרטים: **054-7261502** עדי

איפה הניצוץ שלך?

הרב שבתי סלנטיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

המשיח שמתקן דליפות ולוכד עכברים לא יבוא לעולם, כדאי להתרגל לחשוב אחרת < **למות על קידוש השם זה דבר גדול, אבל יש משהו גדול יותר** < אם לא נשים לב אליו, הניצוץ שלנו ילך לאיבוד בתהליך ההיפנוזה שהעולם מעביר אותנו < **לא משנה מתי ואיפה אתה נמצא, המיקוד ביעד הוא הכי חשוב**

התכלית לשמה נברא העולם! מה שהוביל לכריאת העולם, הוא רצונו של הקב"ה להתגלות לעיני כל גם בעולם הזה הגשמי. הקב"ה רצה שתהיה לו "דירה בתחתונים", כדברי חז"ל. ומשמעות הדברים היא שהקב"ה רצה לברוא עולם שבו יוסתר האור האלוקי ויתכסה בלבוש הגס של הטבע וחוקיו, עד שנתקשה למצוא בו את העקבות של הבורא, ואף על פי כן, למרות ההסתור, נצליח לדבוק בו ולהאיר את חשכת העולם עד שיהיה מוכשר לשמש לו ככית ראוי ל"מגורים" ויהפוך למקום בו האלוקות נוכחת ומורגשת לכל.

כלומר, כדי להגיע אל אותו אור נעלה שיפציע ויאיר את העולם באחרית הימים, חייבים לעבור קודם דרך חשכת הגלות. דווקא מתוך הסתר ניתן להגיע אל שיא האור, כמו שדווקא כשיש תחושת חסר אנחנו מרגישים רצון להגיע לשלמות, או שכשיש בידינו שאלה נסללת הדרך לתשובה. ולענייננו – כשיש גלות, יש גם גאולה!

מסופר שבזמן השואה הגיע יהודי אל אחד האדמו"רים ושאל: "רבי, אמנם אנו מצויים בעת צרה בה יהודים נהרגים כאלפיהם רק בשל יהדותם, אך שאלתי היא האם אפשר לומר שהם נהרגים על קידוש ה', על אף שאין להם כל בחירה בדבר? הרי לא עומדת בפניהם אפשרות להמיר את דתם ולהינצל, אלא הרשעים חרצו את דינם למוות!"

השיב לו האדמו"ר: "יהודים אלה הם אכן קדושים, הם מתים על קידוש ה' רק בשל היותם יהודים, אך אתה צודק בשאלתך. באמת אין זו המדרגה הגבוהה ביותר של קידוש ה'. רצונך לדעת מהי המדרגה הגבוהה ביותר? – המשיך האדמו"ר – אם לאחר השואה הנוראה הזו תמשיך לחיות כיהודי, ולמרות השאלות המנקרות בליבך והספקות המאיימים לקחת ממך את אמונתך תתמיד בהנחת תפילין ובשמירת המצוות כולן, זהו קידוש ה' במדרגתו הגבוהה!" לחיים.

האמת היא שזה לא מדויק לחשוב שכעת אנו מתמודדים עם הגלות בלבד, ורק בעתיד אנו נפגוש ב"רוחו של משיח". לאמתו של דבר, כדברי הבעל

שמעתי פעם בשם אחד המאמנים – קאווצ'רים – הגדולים בעולם, שמה שנותן לאדם את הערך והמשמעות בחייו, זה הדבר בו הוא מרוכז וממוקד. המיקוד הוא גם הקובע כיצד אנו מושפעים מחוויות וכיצד אנו פועלים כתוצאה מהן.

אתם יודעים מה היה המיקוד של יעקב אבינו? התורה מספרת שכשיעקב הרגיש שימיו ספורים וחיייו בעולם עומדים לבוא אל קיצם, הוא קרא לבניו ואמר: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". על פי המדרש, יעקב רצה לספר לבניו ברוח קודשו על המועד בו תבוא הגאולה, אלא שאז "נסתלקה ממנו שכינה" והוא נאלץ לדבר על דברים אחרים.

למען האמת, משהו פה לא ברור. למה יעקב ראה חשיבות גדולה, רגע לפני מותו, לדבר עם בני משפחתו דווקא על הגאולה העתידה?

בדרך כלל במצבים כאלה, אדם מבקש לתת לילדיו וצאצאיו איזושהי 'ציואה רוחנית' שתנחה אותם בחייהם. הוא מעניק עצות ותובנות מניסיון חייו שיוכלו לדעתו להועיל להם בהתמודדות היום יומית עם העולם. בקיצור, אדם מעדיף לומר דברים שיהיו נוכחים ומשמעותיים בחיי ילדיו, מאשר לדבר איתם על איזושהי 'חזון רחוק' שיקרה ב'אחרית הימים', כזה שהדיבור אודותיו לא ישיפע על אורח חייהם...

אבל יעקב נוהג אחרת. מדוע? מה בדיוק הם אמורים לעשות עם המידע על 'אחרית הימים'...!

כולנו מכירים את התחלת התורה בתיאור בריאת העולם: "והארץ הייתה תהו ובהו וחושך על פני תהום ורוח אלוקים מרחפת על פני המים". המדרש מפרש את דברי הכתוב כמכוונים לארבע הגלויות שעברו ישראל, ואומר: "והארץ הייתה תהו – זו גלות בבל. ובהו – זו גלות מדי. וחושך – זו גלות יוון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן. על פני תהום – זו גלות ממלכת הרשעה". ועל סיום הפסוק – "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" – אומר המדרש ש"זו רוחו של משיח".

מה זה אומר? שהגאולה איננה אמצעי לפתרון בעיות העולם, אלא היא

ישיבה קטנה

גדלים יחד בעוז ובהדר

רובה לך? רובה בתורה? רובה מקום צמ יום אישי ואווירה משפחתית?
רובה להתמלא במוצאים ובטאלימות גרולות?

מקומך איתנו בחברה!

ישיבת "עוז והדר" שנפתחה לפני כשנה בחדרה מונה כ-40 תלמידים. הישיבה הוקמה על ידי ישיבת דרך חיים בשעלבים, בשיתוף מרכז ישיבות בני עקיבא והישיבה התיכונית חדרה. הישיבה מיועדת לתלמידים הרוצים להתגדל בתורה ויראת שמים, בעלי משמעת עצמית ושמחת חיים. בישיבה לומדים לימודי קודש בהעמקה ובהיקף, פנימייה, גיבוש חברתי ונגרות בשנה אחת.

תלמיד מחזור ב':

"בישיבה יש לימוד ברמה גבוהה, עם אווירה משפחתית וחמה וקשר טוב עם הר"מים"

מר רוב יעקב אריאל שליט"א:

"אין ספק שהלומדים בישיבה בחדרה יצילו בלימודם, יהיו את הוריהם נחת ויגדילו תורה ויאדירו"

הצטרפו אלינו בשנת תשפ"ד!

לפרטים והרשמה: 052-4045295 | מייל: yhadarhai@gmail.com

שם טוב, כבר היום יש בכל אחד מאיתנו - בקטן - את "רוחו של המשיח". והמגיד מקו'ניץ הוסיף ואמר, שכל התעוררות של קדושה שיש לאדם בחייו, הן בתורה, הן בתפילה והן בגמילות חסדים, נובעת מניצוץ המשיח שבקרבו.

אלא מה? אותו ניצוץ משיח שבתוכנו מכוסה בשכבות עבות של אגו, גאוה ותאוות זרות. כך יוצא שאדם מסתובב בעולם ולא זוכר מאיפה הוא בא ולאן הוא הולך...

הבדיחה מספרת על מופע היפנוזה שמשך אליו קהל רב. באמצע המופע פנה המהפנט אל הקהל ואמר: "כעת אבקש שאחד מכם יתנדב לעלות לבמה, ובאמצעות היפנוזה אשכיח ממנו את כל שקרה אתו בחודש האחרון!..."

הקהל שכבר התרשם שהמהפנט הוא אכן בעל יכולות לא מיהר להציע מועמד, רק כעבור רגעים ארוכים קם מישוה שישב במרכז האולם והחל פוסע לעבר הבמה. העיניים כולן הופנו לראות מי האמץ המתנדב ואז נשמע קול צעקה: "לא! אל תהפנט אותו! בבקשה!"

"מדוע לא?" שאל המהפנט, והצועק השיב נסער: "רק לפני כמה ימים נתתי לו הלוואה של מאה אלף דולר..."

העולם מנסה בכל עת להפנט אותנו ולהשכיח מאיתנו את הניצוץ שלנו. הדרך שלנו לגלות אותו היא על ידי שאנו מתמסרים ללימוד התורה ועבודת התפילה - אז אותו ניצוץ יוצא מן ההסתור ומאיר את חיינו.

ועוד משהו חשוב: כשאנחנו גורלים את הניצוץ משיח הפרטי שבקרבנו, בזה אנחנו למעשה מקרבים את בוא המשיח הכללי. כך אומר במתיקות רבי נחום מצ'רנוביל בספרו 'מאור עיניים': משיח הוא נשמה כללית, הוא 'קומה שלמה', וחלק מנשמתו נמצא בתוך כל יהודי ויהודי. ולכן, כל יהודי שגואל את עצמו, גואל יחד אתו חלק מ'הנשמה הכללית' של משיח. וכשמשיח יבוא כל אחד מאיתנו יוכל לראות את החלק שלו בפאזל הנשמות ואת הגוון שהוא תרם לגאולה.

נראה לי שכעת אנחנו כבר מבינים יותר למה בחר יעקב לנצל את המעמד החד-פעמי בו נאספו בניו לפני מותו, כדי לדבר על הגאולה ואחרית הימים.

הגאולה איננה משהו עתידי שיפתור את בעיותינו באורח פלא. הגאולה היא בעצם תכלית הכל וכל חיינו מכוונים אליה. אם כן, היא הדבר הכי חשוב לדבר עליו. יעקב מבקש לדבר עם בניו על אחרית הימים כיוון שהעידן הזה רלוונטי עבורם כבר עכשיו! הוא מחדד אצל בניו את ההבנה שכל חייהם צריכים להיות ממוקדים בהפיכת החושך והגלות לאור של גאולה. זה המיקוד שדיברנו עליו בהתחלה כאמצעי להשגת המטרה, ואותו חפץ יעקב להעניק לבניו.

מלבד הגדרת היעד, יעקב משיג בדבריו דבר גדול נוסף: אתם מכירים את האמרה ש"הרמטכ"ל לא שולח חייל קטן למלחמה גדולה". יעקב ידע שברגע שבניו יבינו שהתפקיד שהוטל על כתפיהם הוא הבאת הגאולה - תפקיד מאתגר לפי כל קנה מידה, הם יסיקו מכך שיש בהם יכולות אדירות והם מסוגלים לבצע את משימתם בהצלחה. הם יאמרו לעצמם: "אם עלינו להאיר את העולם, לשמח לבבות נדכאים ולבנות לבורא דירה בתחתונים, זה סימן שאנחנו אכן יכולים!" עצם ההבנה ששליחות חייהם היא הבאת הגאולה, מעוררת בבני יעקב כוחות גדולים שעד אז נעלמו מהם.

משיח איננו מין מלך שיחלק כסף וזהב לרוב, יפתור לנו את בעיות האוברדרפט בבנק ויעלים את כל המחלות. משיח זה גילוי אלוקות. משמעות הדבר היא שבעת הגאולה נחדל לראות את העולם כגשמי ומפוקר שבו איש הישר בעיניו יעשה, אלא נראה את האלוקות בעינינו. ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר". כלומר, העין הגשמית תהיה מסוגלת להבחין בנוכחות של ה'.

הבדחנים מספרים שפעם פגשו יהודים את המשיח ושאלו אותו: "מדוע אדוננו מבושש לבוא?" אמר להם המשיח: "אתם שואלים מדוע איני בא? פשוט מאוד. ליצחק הסנדלר יש דליפה בתקרה ושמעתי אותו אומר בייאוש: ריבוננו של עולם, תביא כבר את המשיח! שמעתי גם את יעקב הנגר אומר: ריבוננו של עולם, כל המצודות שפרשתי בביתי נגד העכברים לא הועילו, הם מסתובבים בביתי כאילו היה ממלכתם החוקית. איי, תביא כבר את המשיח... אתם מבינים?" אמר המשיח, "אתם רוצים שאגיע כדי לסתום דליפות וללכוד עכברים. אני אומר לכם, אם אנשים חושבים שאגיע בשביל לטפל בכל זה, אני לא מתכוון להגיע..."

עלינו לזכור תמיד שהשליחות שלנו כיהודים, ובפרט בדור הזה, היא לעשות הכל בשביל להאיר את העולם ולגלות בו את הנוכחות האלוקית, וזה מה שיזרו את ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש!

לחיים, לחיים ולברכה!

מי יהיה ההברותא שלך השבת?

מתחילים מבראשית בספריית בית-אל

חומש הראי"ה

5 כרכים

בראשית | שמות | יקרא | במדבר | דברים
ליקוט מכתבי הראי"ה קוק
ובנו הרצ"ה על התורה

מהדורה חדשה

מעט מן האור מארז

הרב חנן פורת
עיונים בפרשיות השבוע
מדרשים, שירים וציולמים
מרהיבים מנופי ארץ ישראל

עכשיו במחירים חסרי תקדים

שלמי תורה

הרב שלמה אישון
על פרשיות השבוע

בקרוב קדוש א-ב

הרב יהושע שפירא
על פרשיות השבוע

02-5667118

מבצעים והנחות לחבר מוזדון באתר
www.beitel.co.il

חנות הנוצאה: רחוב כנפי נשרים 13 ירושלים (חנות דני ספרים)

1,200 שאלות ותשובות של הרב יהושע מחכות לכם באתר 'קרוב אליך'

נפשי בשאלתי

יש לך שאלה בעבודת ה'?
08-4530951

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

איך קשר עם צדיק שכבר נפטר מהעולם יכול לעזור לי?

למדנו מכלב בן יפונה שכשהלך עם המרגלים, הלך להתפלל על קברי אבות, וזכות הדבקות באבות הקדושים היא שסייעה לו לעמוד עם יהושע בן נון כיחידים מול רבים ולהציל את כבודה של הארץ ואת כבודם של ישראל. וטעם הדבר, שרק בעיניים החיצוניות, שרואות את הגוף בפעולותיו בלבד, ולא זוכות לראות את הנשמה ואת אורה הגדול, נראה לנו המוות כסיום החיים כולם. אבל האמת היא שהנשמה מאירה את הגוף, ולאחר המיתה היא מאירה ביתר תוקף מאשר בהיותה בתוך גוף. ולכן המתים נקראים 'שני עפר', וכמו שכשארם ישן לא התנתקה נפשו לגמרי, כך המוות לא מנתק לגמרי את הנשמה מהעולם הזה. ואדרבה, השחרור שיש לה מהשעבוד אל הגוף מרומם אותה מעלה מעלה. ועל ידי שמבקרים בקברי צדיקים וכוודאי כאשר לומדים ונדבקים בתורתם אף שהם כבר אינם בעולם בגלוי, אנו מתקשרים לנשמתם במעלה יתרה.

אני עוד מעט בן שלוש עשרה, מה כדאי לי לעשות בבר מצווה?

משעה שאדם מקבל עליו עול מצוות הוא עושה את רצון ה' כמצווה ועושה עד סוף ימיו, ולכן חגיגת בר מצווה היא שמחה על הזכות הגדולה להיכנס לעשיית רצון ה' מתוך עליית מדרגה של היות בן בוגר לאומה הישראלית. ויש ללמוד כלל גדול בנוגע לעשיית מצוות, שהרמב"ם מבאר בסוף הלכות לולב: השמחה בעשיית המצוות היא עיקר גדול. וטעם הדבר, שלא יהיה האדם כעבד שעושה דברים מאונס ואינו חפץ בהם ורק מחפש דרך להתחמק, אלא שירגיש את גודל מעלתם הנשגבה, ויודה על הזכות לעסוק במצוות. ולכן מיד כשמתחילים לקיים מצוות עושים זאת מתוך שמחה מיוחדת, וזוהי שמחת בר המצווה. ומפני זה, יום בר המצווה הוא צידה לדרך לעשות את המצוות מתוך שמחה עליונה, ואני מברך אותך שתיכנס לעול מצוות ותשמח בעשייתן כל ימי חיך.

האם אפשר לסמוך על אנשים שאומרים שהם יודעים מה יהיה בעתיד?

מצאנו בתורה שמשם הודיע לישראל שהקב"ה ייתן להם נביא כמוהו, והוסיף שעלינו לבחון את אותו נביא ביכולתו לדעת עתידות. אומנם בתחילת ימי בית שני פסקה הנבואה ואין איתנו יודע עד מה. ואף שמקצת דברים מגלה הקב"ה לעבדיו בדרכים שונות, כגון בחלום, בכל זאת אמרו חז"ל שאין חלום ללא דברים בטלים. ומי לנו גדול מיוסף, שחלומותיו הם יסוד האומה הישראלית, ובכל זאת תמה יעקב "הבוא נבוא אני ואמך", והלא אמך כבר נפטרה. ואם כך לגבי חלום אמת על ידי צדיק אמת, כל שכן בדורות שבאו אחר כך. לכן הדבר צריך זהירות מרובה. ומלבד מי שמסורת אבותיו היא ללכת אחרי צדיקים וידיעותיהם, המנהג הפשוט והרווח הוא לא לחקור אחר עתידות אלא להיות תמים עם ה' ולשעבד כל אישיותו לעשות רצונו יתברך בלי לנסות לדעת ולנהל את העתיד.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרטים: 052-4061065

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

אתה מחפש ללמוד בעומק,
לעבוד את ה' בחבורה,
מתוך הקשבה לעצמך, לחבר, ולתורה?

מיועד לתלמידים העולים לכיתה ט'
ומחפשים לשלב עבודת הלב והרגש ברוח חסידית
בתוך עומק של תורה ומצוינות לימודית.

הרב דוד טברסקי
ראש הישיבה

הרב מרדכי הכהן
ראש מסלול 'רשפי לב'

רשפי לב

הלימוד. הלב. האש

ישיבה תורנית תיכונית עם פנימייה מלאה,
בקמפוס ישיבת בני עקיבא הדרום רחובות.

ערב היכרות << ט"ז טבת (9.1) בשעה 20:00, סוף רח' הגר"א, רחובות.

להרשמה לערב היכרות ימי 'טעימה בישיבה' ולפרטים נוספים:
08-9474190 בין השעות 16:00-19:00, לבקש את ר' יוסף המזכיר.
ניתן גם לשלוח הודעות (בלבד) למס' 0504842500
www.rishfiel-lev.com | rishfiel.lev@gmail.com

